

Redna plačana v gotovini

DOMOLJUB

ŠTEV. 31.

V LJUBLJANI, DNE 2. AVGUSTA 1933

LETO 46.

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«; naročila, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Telefon uredništva: 2549

Telefon uprave: 2992

60.000 Slovencev se je zbralo ob križu v zahvalo za milost Odrešenja v proslavo bisernega jubileja dr. Jegliča.

Tesne so in zgolj stvarni miselnosti največkrat nedoumljive srčne in duhovne vezi, ki spajajo slovenski narod s katoliško cerkvijo in vedno se je dosedaj izkazalo v zgodovini, da je vez med živ-

cerkvijo je slovenski narod delil radostne in vesele dni, delil pa je z njo tudi bridke in težke čase. Kadarkoli je bil slovenski narod srečen in je samozavestno gledal v bodočnost, vedno je odločno

jega življenja. Iz vseh strani, na vseh poljih ograjajo njegovo življenje vse mogoče nevarnosti. Beseda »križa« se je vtisnila v slovar slehernega našega človeka in morda ni Slovenca, ki ne bi vsaj

ljenjem našega naroda in katoliškim prepričanjem ter krščansko veroizpovedjo zelo podobna vezi med človeškim telesom in dušo. Če Sloveško telo trpi, išče tolažbe v duhu, tako je slovenski narod vedno iskal tolažbe v katoliški veri in se vedno satekal varstvo katoliške cerkve. S katoliško

izpovedoval svoje katoliško prepričanje, in kadar je zopet trpel, vedno se je oklepal vedno trdne Petrove skale.

Nedeljska manifestacija na Stadionu je bila izraz vseh čustev slovenskega naroda. Bolj kakor kdaj prej, preživlja slovenski narod težke ure svo-

od daleč občutil posledice velikih, naš narod obkrožajočih svetovnih dogodkov. Slovenski narod doživlja hude trenutke, trpi gospodarsko pomanjkanje. Narod zre kljub bridkim uram, kljub vsem hudim preizkušnjam in egiptovskim nadlogam z zaupanjem v bodočnost, zakaj zaveda se, da je z

njnu Bog in da je z njim edina oznanjevalka večnih resnic na svetu, sveta katoliška cerkev.

Narod zre kljub bridkim uram, kljub vsem hodim preizkušnim in egiptovskim nadlegam z zaupanjem v bodočnost, zakaj zaveda se, da je z njim Bog in da je z njim edina oznanjevalka večnih resnic na svetu, sveta katoliška cerkev.

Iz bridkosti nad težkimi dnevi in iz radosti in zaupanja v božjo pomoč se je iz prsi in iz srca vsega naroda porodila nedeljska manifestacija. Nepopačen, neoskrnjen je ostal naš narodni ideal, ki se pričinja z samozavestjo vsakega posameznega vernega Slovenca, ki ima krepko oporo v katoliškem prepričanju, v katoliški cerkvi in ki ga venča neomajno zaupanje v previdnost božjih odločitev.

Isti zdravi naravni in od Boga slovenskemu narodu dani čut zaupanja v božjo pomoč in v odločitev Boga, pa je dal slovenskemu narodu tudi zavest dolžne hvalečnosti. Ves slovenski narod je v nedeljo izkazal hvalečnost Bogu Odrašeniku za neskončno trte, ki jo je dal naš človeštvo pred 1900 leti na križu. Kakor hvalečnost Bogu, pa je slovenski narod vedno izkazoval hvalečnost tudi od Boga mu poslanim apostolom in vidcem. S hvalečnostjo Bogu Odrašeniku je slovenski narod na nedeljski manifestaciji izkazal tudi hvalečnost prvemu njegovemu apostolu med Slovenci v zadnjih desetletjih, biseromašniku dr. Jegliču.

Visoko so se dvigala v nedeljo srca vsega slo-

venskega naroda v zahvalni pesmi Bogu za podeljeno milost večnih resnic, in ga hvalila za vse dobrote, izkazane mu od sedaj, hvalila ga pa tudi za dobroto, da mu je v zadnjih desetletjih poslal za verskega in duhovnega voditelja, sedanjega biseromašnika nadškofa dr. A. B. Jegliča, ki je s svojo močno dušo, s svojo očetovalno besedo in s svojim delom nad katerim je bil vedno božji blagoslov, obvaroval slovenski narod v njegovem od Boga danem naravnem duhovnem zdravju ter ga vedno vodil, da je mogel črpati moč za nadaljnji svoj obstoj iz večnega vira božjih resnic.

Dvojica je bila nedeljska manifestacija: bila je prvič notranja manifestacija, pri kateri je sklepal svoje roke ves dvamilijonski slovenski narod in prosil Boga, naj ga varuje pred vsemi sovražniki njegovega življenja in njegove vesti; drugič pa je bila to zunanja manifestacija na Stadionu izražena v pričo predstavnikov jugoslovanske cerkvene hierarhije, v pričo biseromašnika, nadškofa dr. Jegliča, v pričo predstavnikov oblasti, in ki se je udeležilo 60.000 zavednih Slovencev. Ta manifestacija je bila ena sam, od sedaj v taki veličini še nikoli doživljal izraz Slovencev, da hočejo ostati zvesti Bogu in njegovi katoliški cerkvi, neomajno utrjeni v katoliškem prepričanju in da hočejo varovati tudi sebe kot narod, ki mu je Bog podelil eno najlepših svojih zemelj, enega najlepših jezikov in ki mu od časa do časa tudi pošlje tako velike moče, kakor je biseromašnik, nadškof dr. Jeglič.

Množice se zbirajo

Zanimivo je bilo zjutraj pred kolodvorom. Dutim vidimo druge nedelje, kako ljudje hite le proti kolodvoru, ter se odpravljajo iz mesta, smo v nedeljo opazovali prav nasproten pojav, kako so ljudje le venomer v novih in novih trumah hiteli iz kolodvorskega postopja kakor čebulice iz panja.

Posebno topel in iskren izraz so dali ljubljani verniki iz lavantinske škofije, ki so se pozno ponoči pripeljali z vlaki na glavni kolodvor ter se v gostih trumah vsuli na ljubljanske ulice. A vse njihovo zadržanje je bilo resno in dostojanstveno, kajti zadržati so se, da niso pešali v Ljubljano demonstrirati, temveč manifestirati svoje globoko versko prepričanje in hvalečnost Bogu, ki je pred 1900 leti dal svetu Odrašenje. Manifestirali pa so priliči tudi svojo neomajno vdanost nadškofu dr. Jegliču, ki sicer ni bil njihov dušni nadpastir, pač pa je kot splošno priznani in priljubljeni duhovni verski vodja slovenskega naroda vsaj tudi njihovo versko zavest in ki sedaj živi v njihovi škofiji. Mirno in molče, čeprav ne v organiziranem sprevodu, se je hila ta reka vernih ljudi skozi vse mesto daleč na Rakovnik. Bili so vmes čvrsti lantje in moje, pa tudi starčki in stare ženske, ki niso hoteli zamuditi lepe prilike videti še enkrat svojega dobrega nadškofa. Nekateri so se pod težo visokih let trudno opirali na palice, vsi pa so bili vedri in bodri in z obraza jim je sijala velika samozavest.

Na Rakovniku so ti verni ljudje — okoli 4000 jih je bilo — prenočili. Mnogo pa jih je bilo med njimi, ki so v pobožni molitvi prebdeli do zgodnjega jutra. Vsi skupaj pa so zjutraj pristostvovali službi božji, ki jo je daroval škof dr. Tomažič.

Peš, na kolesih, vozovih in avtobusih

Okrog sedmih zjutraj se je začelo od kolodvora proti Stadionu pravo preseljevanje narodov. Vsak vlak je pripeljal z dežele nove množice romarjev, ki so se nato kakor ogromna reka pomikale po Tyrševi (Dunajski) cesti na Stadion. Pa tudi po drugih mestnih ulicah je bilo vse živo. Skozi mesto so se pomikali lepo okrašeni vozovi z romarji, ki so prihajali iz bližnje in daljše ljub. okolice. Zelo veliko je bilo na teh vozovih narodnih noš. Toliko narodnih noš sploh še nismo videli v Ljubljani, kakor jih je bilo zbranih danes. Od vsepovsod so hiteli vozovi, po Tržaški cesti so prihajali z Notranjskega, od Horjula, iz Polhovega gradca, z Dobrove, iz Brezovice, daleč tam iz barjanskih vasi, po Ilanjski cesti so se pripeljali na 5 vozeh, vsi v cvetju in zelenju, naši Ilanci, skozi mesto so dalje hiteli s svojo godbo D. M. Poljci, verniki iz Most, iz Štepanca vasi, iz Sotrega jih je poln avtobus pripeljal Magister, Velike pa jih je odšlo razen tega na kolesih, ki se jih je bilo zbralo v Ljubljano najmanj 10.000 z

vseh strani dežele. Kamniški okraj ter ljubljanska okolica so sploh prišli v Ljubljano na kolesih ter na vozovih. Dunajska cesta od Ježice sem je bila od prvih jutranjih ur pa tja do desetih, ko se je v Stadionu začela sv. maša, kakor neskončna reka. Že ob pol sedmih so se vračali iz Ljubljane v predmestja in na Ježico v gostilniške hleve prazni vozovi, ki so v mesto pripeljali na desetine in desetine Gorenjcev. Tudi v Stadionu samem je postajalo živahno že ob petih zjutraj. Vso noč so razsvetljevale ogromni pristori v Stadionu velike obločnice. Od šestih dalje so bili pri vseh vhodih pripravljene reditelji; prav tedaj so prišli tudi samaritani in samaritanke Rdečega križa, zdravniki z vsemi potrebnimi obvezilnimi snovmi. V dnu Stadionu so delavci uravnavali še zadnje ograje, zabijali količke, ovijali late z venci, iz mesta so začeli prinatati zastave, ki so jih razpostavljali ob oltarju, z mrzlično naglico so vozili dobavitelji z avtomobili in vozovi jedla in pijače v lesene pavilione, kjer naj bi se okrepčevale tisočere množice.

Zgodaj zjutraj je morala nastopiti tudi prometna policija, ki je zlasti na Tyrševi cesti imela ogromnega dela. Od glavne pošte do Stadionu je po sredini ceste stala dolga veriga stražnikov, dobrih deset korakov vsakebi drug od drugega, ki so vsi imeli izredno mučno delo z uravnavanjem silno stopnjevanega prometa, ki se je razvil po cesti zlasti od osmih dalje. V obe smeri so hiteli avtomobili, avtobusi, po obeh straneh ceste pa so iz mesta na Stadion hiteli ljudje v eni sami nepretrgani strugi živih teles.

Pred Stadionom se je vsa ta množica vse bolj zgoščevala, se prelivala, odtakala skozi velikanska vrata arene Stadionu, na ono stran na igrišče Primorja, kjer so se v dolge vrste uredile narodne noše v vsej pestrosti in živahnosti, kolesarji v topničarsko vojašnico, kjer so shranili kolesa, se potem prosti vračali nazaj. Bilo je to gibanje, ki ga prostor okrog Stadionu nikdar od obstoja sem še ni bil doživel. Kakor bolj se je bližala ura, ko je imel priti v Stadion k sveti daritvi visoki biseromašnik, toliko bolj so naraščale množice po cestah. Skoraj se je kljub vsej parljivosti in marljivemu delu rediteljev in stražnikov zagodila vsa cesta s hodniki vred. Z največjim napozom so zmagovali ti ljudje svoje dele. Ob vsej dolgi cesti od kolodvora do Stadionu je pričakovala v nestrpnem razpoloženju visokega nadškofa tisočera množica ljudstva. Okrog Stadionu so ljudje polskali v svoji iznajdljivosti vsa prosta visoka mesta, zlezli so na strehe, zlasti nova železniška kolonija je zaživela, mladina se je spravila na drevesa, — na tleh in v zraku je vse mirgalo, pričakovalo, hrepelo.

Vreme je najlepše obetalo, solnce je prijetno gredo, po cestah so potkoprili prah, jeklene mlakarice so na vse zgodaj odhitele v mesto in se urno vračale, da bi tudi one mogle pristostvovati

lepi slovesnosti v Stadionu. Z Gorenjskega so prihajale nove množice, reka s kolodvora ni poje. njala, celo naraščala je, pol Ljubljane se je selilo proti Stadionu, kakor lepi šopki so se videle med množico skupine narodnih noš, okrašeni kolesarji, konjeniki, z zelenjem okrašeni vozovi.

Ljubljana se drami

Že v zgodnjih jutranjih urah se je začelo nekje v osrčju Ljubljane gibati in dramiti življenje kakor v mravljišču, v katerega mehko in toplo prodirajo prvi sončni žarki. In Ljubljana si je pomel oči, pogledala okoli sebe, prisluhnila klicu, ki je skrivnostno pozvaljal odnekod daleč — odondod kjer se je sredi ogromne prostornine Stadionu pomelljivo vzpenjal proti nebu mogočen križ, simbol Kristusovega trpljenja in našega Odrašenja — ter zadihala v svetlem, prazničnem razpoloženju. To praznično razpoloženje se je stopnjevalo z vsako minuto in se slednjič prelilo v en sam veličasten slavošpev, v en sam triumf katoliške misli ter udanosti in zvestobe naroda do svojega duhovnega nadpastirja.

Le malo je bilo po mestu hiš, raz katere niso vihrale zastave in poveljevale slavnost dneva. Nekateri trgovci so okusno preuredili svoje izložbe in lepo okrašili sliki svivolasega ljubljana. Mnoga okna so bila vsa v zelenju in cvetju. Tako je tudi Ljubljana dostojno manifestirala svoje versko prepričanje in ljubezen do njega, katerega biseromašna smo praznovati skupaj s prošlavo 1900. letnice Odrašenja.

Na Stadionu

Stadion je bil ta dan živo razgiban kakor morje. Vanj so se že mnogo pred napovedanim časom, ob zgodnjih jutranjih urah, pretakale široke reke ljudske množice iz vseh krajev slovenske zemlje. Fantje, ki so imeli kontrolno službo pri glavnem in dveh stranskih vhodih, so komaj zmagovali svoje naporno delo. Naval je bil zlasti okoli 9 takšen, da ga enakega še nismo videli v Ljubljani ob največjih praznikih zadnjih let. Stadion sam s svojo ogromno prostornino nudi veličastno sliko in smo Slovenci lahko ponosni nanj, saj je to eden največjih Stadionov v srednji Evropi. Nekaj desetisoč ljudi se v njem kar izgubi in izgleda vsa ta številna truma na prvi pogled kot neznaatna peščica. V nedeljo so reke človeških teles napolnile njegov prostor tako, da je le v zadnjem srednjem delu Stadionu ostala tretjina celotne prostornine prazna, vse drugo pa je bilo golo natrpano z ljudmi. Zlasti na levem bregu Stadionu je bila gneča takšna, da bi se le z napornim vseh sil mogel preriti skozi.

Okoli in okoli Stadionu se je mogočno vili proti nebu visoki majni, kakor znamenili slovenskih ur, ki so se bližale. Veliki oltar s tribunami, mojstrsko delo tesarskega mojstra Ravnikarja, pa je bil aredišče in težišče vse proslave. Vse oči so bile uprte vanj, vsa srca zbranega naroda so drhtela v topli misli nanj, ki je imel stopiti pred njega in darovati svojo biserno mašo. Križ, ki se je vzpenjal iz sredine oltarjevega baldahina proti nebu, je bil visok devet metrov in se je mogočno odražal iz osrednja valovečega morja zbranemnožice in je napravil na vsakogar najsilnejši vtis. Oltar je bil okusno dekoriran in vse obrobljen z girlandami zelenja, praporov in banderov. Na oltarju samem pa je bilo vse polno cvetja: enciana in rododendrona, ki so ga naši gorenjski fantje natrgali na najstrmejših gorah v svojih farah.

Okoli 10, ko je bil Stadion že do dobre polovice natrpan z ljudmi, so prišle vanj prve skupine narodnih noš. Bilo jih je več ko 100 parov in so se postavile vzdolž od vhoda v Stadion do oltarja v špalir. Sredi njih so uvrstili v špalir še čez 120 zastav Marijinih družb, ki so za narodnimi nošami prišle v Stadion. Skozi ta pisani špalir so kmalu nato prikorakale še druge skupine narodnih noš, ki so napolnile ves prostor na levi in desni strani oltarja. Vseh narodnih noš — skupaj z onimi, ki so stale v špalirju — je bilo nad 2000. Vsa sijaj kongresa narodnih noš, ki je bil lani, mora pred tem številom zatemneti. Križarčki, v svojih paradih oblekah in s praporčki svojega reda, serice sv. Klare s svojimi malimi drogovi, na katerih so viseli lepi simbolični venčki, in deklice Marijine vrta, so se postavili tik pred oltarjem in bil pogled nanje tako ljubeč in blagodejen, kakor na rožnate gredice. Vseh križarčkov,

Proti
Zobnemu
kamnu

SARGOV

KALODONT

klarie in deklic Marijinega vrta je bilo okoli tri sto.

Na levi strani oltarja so se utaborile godbe in sicer godba »Zarja«, z Viča, Tržiča, D. M. v Polja, iz Svetih pri Medvodah in Mengša, širok prostor na sprednjem levem bregu pa je bil določen za pevske zборе, ki so ga kmalu napolnili do zadnjega kotička.

Castni gostje pri proslavi

Na vsaki strani oltarja sta bili postavljeni dve tribuni za častne goste, na desni strani za došle škofo in infulate, na levi za predstavniške oblasti. Za predstavnika Nj. Vel. kralja Aleksandra je bila častna lopa na desni strani niže oltarja, za zastopnike vlade pa častna lopa na levi strani. Tako izpred oltarja kakor tudi s tribuni in iz častno slovesnost in so mogli odlični gostje z naj-nono slovesnost in so mogli odlični gostje z naj-ugodnejših točk zasledovati potek slavnosti in opazovati globoko versko navdušenje ljudstva ter vso prisrčno vdanost, ki jo je naše ljudstvo izkavalo katoliškim nadpastirjem, zlasti pa ljubljenu biseromašnemu jubilaru nadškofu dr. Antonu B. Jegliču.

Malo pred pričetkom slavnosti in pred prihodom škofov so zasedli častna mesta: zastopnik Nj. Vel. kralja in kraljice adjutant major Franc Stropnik, člani vlade ministri: dr. Srkulj, Matič, Ivan Pucelj in dr. Kramer, dalje ban dr. Marušič in podban dr. Otmar Pirkmajer, rektor univerze prelat dr. Matija Slavič, zast. mest. župana in mestne občine podžupan prof. Evgen Jarc, direktor žel. direkcije Cngus, mestni poveljnik general Popović, topničarski general Pekić s soproščo in hčerka, poveljnik topničarskega polka polkovnik Jovanović. Na častni tribuni so bili tudi zastopniki drugih držav, tako češkoslovaški konzul ing. Sevdík, francoski konzul Neuville in zastopnik italijanskega konzulata.

Z jubilarom so prišli v sprevedu in nato zavzeli častna mesta na tribuni tudi vsi v Ljubljano došli jugoslovanski škofo, tako zagrebški nadškof dr. Anton Bauer, belgradski nadškof Ivan Rafael Rodić, uniatski škof Dionizije Niaradi iz Križevcev, ki je med ljudstvom vzbujal posebno pozornost, ker je imel mesto mitre, kakor jo nosijo naši rimskokatoliški škofo, na glavi po grško-katoliškem običaju krono, dalje mostarski škof Alojzije Mišić, šibenški škof dr. Jerolim Mileta, splitski škof dr. Kvirin Klement Bonafacić, dubrovniški škof dr. Josip Marija Carević, kriški škof dr. Josip Srebrnič, skopljski škof dr. Janez Gnidovec, mariborski škof dr. Ivan Tomažič in ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman.

Med infulati so se udeležili slovesnosti na tribuni, deloma pa pred oltarjem: stiški opat pater Avguštin Kastelec, rajhenburški opat p. Placid Epalle, novomeški prošt Karl Cerin, konjški arhidjakon Franc Tovornik, celjski opat Peter Jurak, pljujski prošt dr. Ivan Zažar, dalje so bili navzočni generalni asistent Jezusove družbe p. Anton Prešeren iz Rima, prior križevniškega reda p. Učak, provincial francišanskega reda zagrebske province p. dr. Teofil Harapin in provincial ljubljanske province p. dr. Gvido Rant. Dalje so bili na tribuni še don Anton Jenko, konzultor iz Belgrada, tajnik nadškofa dr. Bauerja dr. Stepinac, ravnatelj ljubljanskih škofijskih pisarn Jagodić in drugi odlični gostje. Nadškofu jubilaru v najbližji asistenci sta bila kanonika stolni župnik g. dr. Klinar in dr. Opeka. Drugi stolni kapitelj je bil zbran pred oltarjem, med temi tudi mariborska kanonika Franc Časl in dr. Franc Cukala. Senjsko škofijo je zastopal kanonik Bujan iz Bribira.

Med drugimi pomembnimi udeleženci omenimo, da so se proslave udeležili tudi zastopniki Slovencev ekoraj iz vseh krajev, kjer prebivajo Slovenci, na domačih, lastnih ali tujih tleh. Zasto-

pani so bili Slovenci iz Primorja, koroški Slovenci pod vodstvom župnika Poljanca, najbolj oddaljene, a na svobodnih slovenskih tleh bivajoče Slovence, namreč Slovence iz Slovenske Krajine je zastopal verski in narodni preporoditelj Klek, Slovence iz Belgrada prof. Uлага, ki je prišel obenem s tamkajšnjim župnikom dr. Petličem, slovenske izseljence v zapadni Evropi pa je zastopal duhovnik Oberžan. Katoliško alefijo je zastopal poleg drugih odborikov predsednik dr. Miha Krek, ki je tudi sprejemal na tribuni častne goste.

Prihod biseromašnika

Okoli tri četrt na 10 je v to živalno valovanje množice planil svetel glas in odjeknil od srca do srca: »Nadškof Jeglič prihaja!« Nastopila je slovesna tišina in vsa tisočglava množica je uprla oči tja, odkoder je prihajal spreved in sredi njega biseromašnik sam. Pevski zbori so pozdravili njegov prihod s pesmijo, ki je veličastno odjeknila pod nebo in še bolj podkrepila slavnostno razpoloženje: »Biseromašnik, bod' pozdravljen!« V sprevedu je najprej korakala duhovščina s križem na čelu, za njimi provinciali, predstojniki verskih kongregacij, zbor kanonikov, proštov, opatov in arhidjakov z mitrami in nato najvišji cerkveni dostojanstveniki, 12 škofov z nadškofom Jegličem v

svečanem ornatu. Vsa vdanost in ljubezen zbrane množice do sivolasega jubilara je v tem slovesnem trenutku dobila svoj izraz v cvetju, katerim so ga obisali od vseh strani. Počasi in doatojanstveno se je pomikal spreved proti oltarju. In ko je biseromašnik stopil pred oltar in sedel na etol, obrnjen proti množici, je nastopil trenutek, ki je bil višek vse proslave in se je tako globoko dojmil v vseh, da ga ne bodo nikoli pozabili. Kakor jata belih golobov, se je dvignilo po vsem Stadionu brezštevila plapolajočih robcev, ki so pozdravljali sivolasega jubilara. Tišina v tem slovesnem trenutku je bila tako globoka in sveta kakor pri službi božji v cerkvi. Niti enega glasu ni bilo slišati, samo srca so govorila svoje najiskrenje besede, simbolično izraženo z mahljaji belih robcev. Te besede so bile slišne samo onim, katerih srca gorijo v neomajani ljubezni do svojega duhovnega nadpastirja, do njega, ki je vse svoje življenje posvetil narodu in domovini. Ena sama mogočna himna, njemu na čast zapeta, je bil ta tihi, nemi pozdrav.

Ko je ta avojstven pozdrav, ta mogočna himna izzvenela nemo in tiho, kakor se je spočela, je stopil pred biseromašnika ljubljanski škof dr. Rožman in začel govoriti. Njegov govor, v katerem je nanizal vse polno globokih in bogatih idej, prinesemo prihodnjik, prav tako tudi govor zagrebskega nadškofa dr. Bauerja in mariborskega škofa dr. Tomažiča.

Nadškof daruje biserno mašo

Govor škofa dr. Rožmana je globoko odjeknil v dušah zbrane množice, ki je verno sledila njegovim prekrasnim besedam. Nato je sivolasi jubilar ob asistenci kanonikov dr. Opeke in dr. Klinarja daroval biserno sveto mašo. Pogled na ves Stadion je bil ob tej svetli uri čudovito lep in svetel. Kakor živa, za najfinejšimi barvnimi niansami prepletena perzijska preproga, se je razprostiral nam. Teško bi se našla roka umetnika, ki bi mogla vse to bogastvo prelivajočih se barv, vse to pisano morje plapolajočih banderov, praporjev, majev in zastav, vse te slikovite skupine narodnih noš, križarčkov, sestrie sv. Klare, deklice Marijinega vrta in drugih ovekovečiti na platnu.

Nebo, ki je bilo v začetku vsej prireditvi naklonjeno, se je po 10 stemnilo in med daritvijo

sv. maše so začele rositi drobne deževne kaplje, ki pa niso bogov kaj vplivale na potek proslave. Sele potem, ko so deževne kaplje postajale čedalje gostejše, so zbegale del zbrane množice, ki je pri stranskih izhodiš pobegnil na prosto in iskal zavetja pod strehami bližnjih hiš in šotorih, v katerih so točili razne pijače in prodajali odpustke. Vsa druga desetisočglava množica pa je vztrajala na svojih mestih in sredi plohe s pevskimi zbori prepevala pobožne cerkvene pesmi.

Ko je bila biserna maša končana, je veličastno zadonela pod nebo katoliška himna: »Povsod Bogu«, ki so jo pod vodstvom kapelnika g. Dolinarja zaigrale združene župnijske godbe in jo spremljali pevski zbori s svojimi ubranimi glasovi. Tej katoliški himni je sledila državna himna »Moja pravda«.

Viharji pozdravov odhajajočemu jubilantu

Z govorom mariborskega škola dr. Tomažiča je bila dopoldanska slavnost, kolikor jo je določal program, zaključena. Vso slovesnost, kakor tudi vse tri govore je prenašal ljubljansko radio, na Stadionu pa so bili postavljeni ojačevalni zvočniki, tako da je mogla vsa množica čuti prekrasne besede.

Toda ljudskega navdušenja še ni bilo konec, temveč se je stopnjevalo, ko je nadškof dr. Jeglič v spremstvu drugih škofov, cerkvenih dostojanstvenikov in duhovščine šel med najbolj gostim špalirjem, kar si jih je mogoče misliti, po sredi Stadionu, se ljudstvo ni moglo več vzdržati in v sredi, da bi še enkrat ob bliže videle svojega si volasega ljubljence in da bi ga čim bolj od blizu pozdravilo. Po vsem Stadionu je zopet vzbujalo morje belih rutic in le s težavo se je ljudstvo vzdržalo, da ni takoj po koncu govora mariborskega škola izbruhnilo v eno samo frenetično vzklikanje. Toda ko je nadškof dr. Jeglič že stopal po sredi Stadionu, se ljudstvo ni moglo več vzdržati in v trenutku so se oglasili viharji klicov: »Živel dr. Jeglič! Bog živi biseromašnik! Bog živi našega apostola! Bog živi našega očeta! Naj živi! Bil je resničen izliv ljudske ljubezni, ki ga niso mogli zadržati še tako stroga navodila prirediteljev slovesnosti. Le s težavo so številni reditelji — sami krepki fantje — vzdržali toliko reda, da so mogli škofove skozi gnečo. Močne verige fantovskih rok so zadržale ljudski naval, sicer bi škofove še dolgo ne mogli do izhoda.

Pri vstopu se je nadškof z drugimi škofi posvojno ozrl proti Stadionu. Obraz se mu je ponovno raznežil, ko je videl ves Stadion kakor eno samo svetlo gredo, povsod robec pri robu, mahajoči mu v pozdrav, od vseh strani pa so doneli pozdravni klici. Nadškof je dvignil roko in ponovno blagoslovil navdušeno in tako globoko sinovsko mu udano slovensko ljudstvo.

Pred Stadionom pa je že čakala na nadškofa Jegliča množica najmanj 10.000 ljudi. Red so delali reditelji, številni policijski stražniki, nekateri tudi na konjih, toda kazalo je, da škofove sploh ne bodo mogli iz tega viharja ljubezni in udanosti. S težavo je napravila policija prostor, da so mogli privoziti avtomobili, ki so jih dali na razpolago povečini ljubljanski zasebniki, in da so mogli cerkveni dostojanstveniki počasi vanje. Množica je tudi pred Stadionom viharno vzklikala nadškofu dr. Jegliču, kot en sam mogočen odmev pa mu je odgovarjalo neprestano vzklikanje še vedno ogromne množice na Stadionu. Vso pot skoraj do poste je množica tvorila en sam velikanaki in ogromni špalir škofov, neprestano vzklikajoč dr. Jegliču.

Bil je krasen dan! Poln doživljanj in poln lepih dogodkov, dan, kakršnega po veličastju do sedaj slovenski narod še ni doživel. Še leta in leta se bo slovenski narod s ponosom spominjal, na kako veličasten način je proslavil 1900 letnico Održenja in izkazal svojo ljubezen največjemu sedanjemu slovenskemu oznanjevalcu Kristusuve ljubezni med nami — nadškofu dr. A. B. Jegliču.

Pomembne besede nadškola Jegliča

Pri obedu je jubilant zbranim gostom spregovoril te-le krasne besede:

»Danes sem posebno iskreno molil k Bogu prelepo hvalnico: Benedict anima mea Dominum.«

Prvič zato, ker mi je Bog dodelil službo, da sem postal duhovnik in da sem mogel tako dolgo delati v duhovskem poklicu, ki je najlepši in najbolj vzvišen poklic na svetu.

Drugič sem zato klical »Benedict anima mea Dominum«, ker mi je Bog dal doživeti dan demantne sv. maše, ko se je krog oltarja, kjer sem to mašo daroval, zbrala tako ogromna množica slovenskega naroda. Prosim Boga, da bi, kakor vse dosedaj, posebno pa še današnji dan pomagal v našem narodu utrditi vero in začet v navdušenje za duhovno in nadnaravno življenje. Prepričan sem, da bodo te ogromne množice ljudstva, ki ga tako globoko ljubim, ponesele to misel po vsej Sloveniji.

Tretjič sem klical »Benedict anima mea Dominum«, ker sem mogel svojo demantno sv.

mašo slaviti tako rekoč sredi vsega jugoslovanskega episkopata. Jaz sem, kakor veste, pretrgal vse vidne stike z Vami in kakor veste, niti ne pišem več pisem, nisem pa pretrgal duhovnih vezi z Vami. Mnogo in neprestano molim za ves jugoslovanski episkopat — vsaj dvakrat na dan se posebej spominjam jugoslovanskih škofov — da bi bili kos težkim nalogam, ki jih imajo v delu in organizaciji verskega in duhovnega življenja v Jugoslaviji. Nihče mi pa ne more zameriti, če se v svojih molitvah posebno spominjam ljubljanskega škola, ker vem iz svojih izkušenj, kako težko breme nosi.

Če boste videli, da imate pri svojem delu uspehe, bo morda pri tem kak del zaslug tudi tistih molitev, ki prihajajo iz Gornjega grada.

Posebno pa se moram danes zahvaliti Mariji to, kar sem. Vsako leto sem romal na Brezje in na Trsat, kjer sem priporočal sebe in svojo škofijo Marijinemu varstvu. Prepričan sem, da Marija slovenskega naroda ne bo zapustila.

Sobotni koncert v Unionu

O sobotnem, krasno uspelem koncertu Pevske zveze v Unionu, kjer je pod vodstvom prof. Bajuka nastopilo 350 pevcev in pevk, je obširno poročal že »Ponedeljski Slovenec«. Udeležili so se ga vsi v Ljubljani bivaajoči cerkveni dostojanstveniki in drugi odličniki. Množica je priredila biseromašniku nadškofu dr. Jegliču veličastne ovacije.

Med koncertom je imel izbran jednat govor na biseromašnika predsednik Katoliške akcije dr. Miha Krek. Spominjal se je vseh odličnih lastnosti jubilaritovih, ki so toliko pripomogle, da je naš vladika in nadpastir postal tudi naš oče, od vseh Slovencev najbolj ljubljani, pa naše zemlje najvrednejši sin. Poudaril je, da nas je zbral danes ob Krizmu trpljenja kakor nas je po svoji stari navadi zbral 35 let nazaj še tolikokrat. Ob Krizmu ga gledamo, se čudimo, spoštljivo obhoduemo, ko uči zvestobo, uči trdnost, uči pridušnost, uči pravdu, verna vero in upanje, vžiga ljubezen in zopet kaže na Kriz. Nič ni imel, pa je moč milijonske našte ustvarjal — kažoč na Boga. Bil je katoliški vladika male slovenske družine v nemškem cesarstvu, pa je odločil, da bo njegova gimnazija čisto slovenska. Ni bilo knjige ne učitelja ne dovoljenja in nikjer dobre volje — a naš oče je pokazal na Kriz, molil in ukazal svojim vernim moliti. Sprejemal je udarce za udarcom, poraz za porazom, pa molil in delal — in zmagal. Dr. Jegličeva božja tvornica je slovenska kovarnica. Slišimo njegovo trdo besedo; kadar udarja s pestjo na prižnico, se zdrnemmo, a se prav zato tembolj zavemo, da opozarja na posebno veliko nevarnost. Razmislimo se v ljubezni, ki iz govora vre topla, zdrava in dobra kot gorejši žrak. Pa nas vse prevzame, vse razgiblje, vse dvigne, vse navduši, znova spodbudi ko padamo, znova razplamti ko pešamo. Dr. Jegličev ogenj je nekaj posebnega, ta sila ima nekaj nerazumljivo stvarnega, blagoslovljenega. Zato se ob njem utrjujemo.

Zbral nas je oče ob svoji biserni maši tudi zato, da nas vidi, ker nas ima rad, zastopnike vse svoje družine. Zbral nas je, da nas spet blagoslovi vse zbrane! Take nas je on hotel imeti. Vse v katoliški skupnosti združene, smotno povezane, proti vsemu utrjene, v vzajemni pomoči, socialni dolžnosti izveščane, v karitativni dejavnosti bogate. Zato je žrtvoval svojo bogato tvornost, zato je postal naš največji škof in apostol. On, ki je usmerjal svojo dobo s svojo močno osebnostjo in življenjsko delavnostjo, za nas daruje biserno sv. mašo, da nam znova pove, da je le v živi zvezi z altarjem vir našega zdravlja in napredka. On misli in dela in moliti neprestano za vse nas; za tiste, ki so ubogi bolj kakor za druge. Za tiste, ki so v Italiji, Avstriji, Westfaliji, Belgiji, Nemčiji, Nizozemski, Ameriki in Avstraliji, z večjo skrbjo kakor za tiste, ki so doma.

Njemu, ki nam je še pred kratkim pisal: »Dragi Slovenci! Rad bi vam pomagal. Zlata in srebra nimam. Imam pa še srec, polno ljubezni do Vas, srec, ki z Vami čuti, trpi, vzdihuje, srec duhovnega pastirja, ki želi dati vsem ovčicam dobre hrane, želi zdrave ohraniti v

Rad Vas imam, dragi škofje in dosti težke so Vaše naloge. Naj samo prosim, da bi Marija, posrednica vseh milosti, podpirala in varovala Vaše delo!«

Globoko so vplivale te občutene besede biseromašnika na vse udeležence.

Popoldansko prireditev preprečil vihar

Malo pred eno popoldne, ko so se množice po mestu še razšle, je nenkrat izbruhnil vihar. Zdelo se je, da je Bog zato toliko časa zadrževal nevihto, da je bila glavna svetlanost dovršena. Popoldne pa je nastopil popola vremenski preobrat. Vila se je ploha, ki je onemogočila koncert na Stadionu. Vendar pa je na Stadionu vztrajalo še mnogo ljudi, ki so se zatekli pač k stojnicam pod streho.

Namesto koncerta na Stadionu pa je bila ob 4 popoldne krasna cerkvena slovesnost v stolnici s petjem in litanijami, enake slovesnosti pa so bile po vseh ljubljanskih cerkvah.

zdravju, ranjene zaceliti, žalostne potolažiti, izgubljene poliskati, vse osrečiti in razveseliti. Njemu, ki ne ve, kako bi se vsega najpopolneje za nas žrtvoval, moremo čestitati njegovi verniki le tako, da vsi brez izjeme, vsi ki smo združeni v katoliški akciji, ki smo člani katoliških organizacij, njegovi učenci in gojenci, njegovi verniki kot ena volja in eno srce obljubljamo:

Vaš nauk, presvetli, sprejemamo za življenjski program posrednikov, naših družin, stanov in vsega ljudstva. Ob 1900 letnici Održenja združujemo s hvalno pesmijo za milost Održenja prošnje molitev in trden sklep, da bi to obljubo dosledno in vztrajno držali in vam s tem delali na starost veselje. Prevzemeni! Vaši smo! O da bi bili najpopolneje Vaši mi in vsi Slovenci!

Po govoru dr. Kreka je vsa dvorana ponovno priredila, si volasega biseromašnika lepe ovacije, ki zopet dolgo niso hotele ponehati. Prav tako je bil jubilarit živahno pozdravljen in navdušenih vzklikov ni hotelo biti konca, ko je po končanem koncertu jubilarit odhajal iz dvorane. Vsa dvorana je kakor iz enega grla dvigala svoj glas veselja, ljubezni, spoštovanja, navdušenja. Tudi zunaj na cesti pred »Unionom«, ko je vstopal vladika dr. Jeglič v svoj avtomobil, so navzočni še dolgo vzklikali dr. Jegliču ter vsem jugoslovanskim škofom.

Narodne noše

Ljubljana je že večkrat dosedaj doživela sem in tja kakšno revijo narodnih noš. Te revije so bile vedno prirejane tako, da so bile možne pri tem vse mogoče napake in sem in tja tudi skrunile naših folklorističnih tradicij, naših narodnih samobitnih podedovanih šeg. Z nedeljsko versko manifestacijo v Ljubljani pa je bila združena še druga, nad vse učinkovita manifestacija, namreč manifestacija slovenskih ljudi, ki se zavedajo sebe, svoje navezanosti na zemljo, na družino in na svoje pokle. Glavni zunanji znak tega nepretrganega izročila iz roda do roda pa je slovenska narodna noša. V zadnjem času smo Slovenci rešili pozabljenja svoje narodne noše.

Narodne noše so v nedeljo doživele popolno uveljavljenje in to v dvojnem oziru. Še nikdar dosedaj ni doživela Ljubljana tako ogromnega pregleda narodnih noš, niti na vseh dosedanjih proslavah, ne na raznih kongresih, pa tudi ne na lanskem kongresu narodnih noš, ki je bil tudi v Ljubljani in ki je imel značaj veselovanskega kongresa. Lanski kongres, ki je bil dotedaj ena največjih revij narodnih noš in ki so se ga udeležile tudi češke, hrvaške in poljske narodne noše, je mogel nasteti po najboljši ugodni cenitvi do 800 narodnih noš vseh zastopanih narodnosti.

Nedeljska proslava pa je, kakor v vsakem oziru, postavila tudi lanski kongres daleč v senco in prekosila vse dosedanje prireditve po številu in po kakovosti narodnih noš. Po zmerni cenitvi moremo ugotoviti, da se je nedeljske proslave Održenja in biserne maše udeležilo nad 2000 narodnih noš in to samo slovenskih. Saj je vsak fant ali mož, vsaka žena ali dekle v Sloveniji, ki ima narodno nošo, zadnje dni le želela, da se ude-

RAZGLED PO SVETU

Velike slavnosti na Češkem

Dne 12. avgusta 1933 bodo na Slovaškem slavili 1100-letnico cerkve sv. Emerana v Nitri, ki jo smatrajo za najstarejšo v Srednji Evropi. Cerkev je zgradil knez Pribina. Svečanost ne bo imela samo cerkvenega značaja, temveč se nanjo pripravljajo tudi država, ker bo s to proslavo združena tudi proslava češkoslovaške državne tvorbnosti; kakaj cerkva stoji v zemlji, ki je bila za časa slovaškega kneza Pribine, to je že davno preden so jo šele zasedli Madžari, samostojna. Slovaški narod je bil takrat svoboden.

V Nitro pričakujejo za ta dan ne samo mnogo gostov iz vse češkoslovaške države, temveč tudi tujce iz inozemstva. Proslave se bo udeležila češkoslov. vlada pod predstvom predsednika Jana Malypetra, ki bo na zborovanju 11. avgusta tudi izpregovoril. Svečanosti bodo trajale skupno 14 dni. Z njimi je združena tudi industrijska obrtna razstava, kateri je dodana tudi razstava združenja slovaških umetnikov. Vršila se bo tudi glasbena in telovadna akademija, mesto bo razsvetljeno, tudi umetnih ognjev ne bo manjkalo.

Dne 13. avgusta bo prebivalce Njitre in goste prebudila vojaška godba, ki bo korakala pred sprevedom. Tega se bo udeležila konjenica v zgodovinskih oblekah, nadalje Orli, Sokoli, skavti in druge podobne organizacije. Po slavnostnem zborovanju bo telovadni nastop, pri katerem bodo sodelovali Orli in Sokoli. Vaj se bo udeležila tudi češkoslovaška vojska, pehota, konjenica in topništvo. Nato nastopijo pevci s slovaškimi pesmimi in narodne noše. Dne 14. avgusta nastopijo katoliški skavti, nadalje priredijo domači slov. klubi nogometno tekmo za Pribinovo čašo. Slovaško narodno gledališče bo popoldne igralo slovaško opero »Mataj« in češko »Prodano nevesto«. 15. avgusta bo po mestu velika procesija, kateri bodo prisostvovali češkoslovaški škofje in tudi nekateri škofje iz inozemstva. V Njitro pride tudi solnograški škof, in to radi tega, ker je cerkve sv. Emerana v Njitri pred tisoč leti posvetil prav solnograški nadškof. — Res občudovanja vredni sta uvidenost in složnost, s katerima utrjujejo Čehoslovaki svojo svobodno republiko.

Katoliška cerkev

s Veličastna nočna procesija. V Amsterdamu na Nizozemskem niso dovoljene cerkvene procesije podnevi, ampak se smejo vršiti samo ponoči. Pred kratkim je bila tam nočna procesija v čast Srcu Jezusovemu. V največjem miru je stopalo po mestnih ulicah pod vodstvom nadškofa iz Utrehta nad 60.000 moških. Procesija je trajala več ur. Desettisoči katoliškega naroda iz bližnjih krajev so prišli k tej verski svečanosti z železnico, avtomobili in drugimi vozili. Procesija se je izvršila v največjem redu, slaveč v »tihem pohodu« Kristusa, ki je premagal svet.

Italija

s Razno. Neki župnik na Krasu je bil klican k orožnikom na odgovor, ker razdeljuje med otroke katekizme in molitvenike v slovenskem jeziku. — Na Sircu med Herpeljem in Krvavim potokom prelagaajo cesto, ki vodi

leži proslave v Ljubljani. Mnogim to ni bilo dano, nad 2000 pa se jih je le zbralo, kljub velikim stroškom, ki jo narodna noša zahteva, če hoče biti njen nosilec ali nosilka res v redu in se postaviti. In še v enem je ta velika, dosedaj največja zbirka narodnih noš presegla vse dosedanje. Čeprav je bilo narodnih noš ogromno in dosedaj še nikdar niti oddale doseženo, — so bile vse narodne noše pristne ali vsaj po pristnih originalih točno kopirane, torej tudi pristne. Za vsakega folklorista — proučevalca narodnih noš — bi bilo tu veliko in hvaležno polje proučevati vse našete odenke in fine narodne duše in umetnosti, izražene v lepoti narodnih noš. Narodna noša ni nikakoli uniforma, nikakoli enoten kroj, vsako dekle, vsak fant si more po svojem okusu izbirati barve, in posamezne okraske k noši, klub temu pa ostane narodni slog ohranjen in nedotaknjen. Slovenska narodna noša ni nikakoli »dirndl«. Z gornjega Štajerskega, tudi ni nikakoli umetna »dečva« — ki je sicer, kakor vsaka protinaravna izmišljotina — že propadla, temveč je slavnostna obleka našega ljudstva. Narodna noša bolj pristaja preprostem kmetakemu fantu in kmetakemu dekletu, kakor pa telesu mestnega človeka.

Narodne noše so v veliki meri dvignile na nedeljaki proslavi sijaj in podčrtale slovenski značaj te velike manifestacije našega naroda.

iz Trsta na Reko. — Vodovod iz Buzeta bo napajal tudi severno stran Čičarije. — Na občinah gradijo novo strelišče tam, kjer se odcepi cesta proti Repentabru. — Dobro napreduje zgradba nove ceste iz Štivanja v Trzic. — V Trstu vzbuja pozornost novi tramvajski voz, ki je začel voziti 21. junija. Za sedaj je le za »mušter«, v jeseni jih pride nekaj več. Posebnost je ta, da voznik mehaniko odpira obojna vrata, sprevednik sedi od zadaj kot blagajnik, občinstvo izstopa vse spredaj. Tudi voznik sedi. — 40 letnico mašinstva je obhajal 9. julija pri Sv. Križu pri Trstu župnik g. Andrej Furlan. — Letina letos na Primorskem ne kaže posebno ugodno. Moče je odločno prevač. Ponekod trta ni dobra nastavila. Po Istri je žito zrpavelo. Na Krasu je seno prav lepo, toda sušiti ga je težko. Veliko zgodnje košnje je šlo po zlu. S češnjam se ni bilo mogoče pohvaliti. Dež jih je veliko uničil. Grah so Istrani precej dobro prodajali, ker so izvozniki v Trstu držali ceno nekaj časa zelo visoko. Z zgornjim krompirjem pa ni bilo hvale.

Nemčija

s Drobiž. Nemški minister Göring je vprašal angleško vlado, če bi mogla tudi Nemčija, kakor je to Avstrija že storila, naročiti v Angliji letala za policijo. Iz Anglije so nato Göringu odgovorili, da Avstrija sploh ni naročila nobenih letal, tudi ne za policijo, da pa jih Nemčija sploh ne bi mogla dobiti, ker ima po mirovni pogodbi samo pravico do 50 v letalstvu izvežanih policistov, ne pa tudi do policijskih letal. — Nemčija je pred novo revolucijo piše v uradni avstrijski »Wiener Zeitung« neki nemški žurnalst. Razreden boj še ni nehal, v vrstah hitlerjevskih napadalnih oddelkov pa se pripravljajo brezposelni in nezadovoljni, da izvedejo drugo revolucijo, ki bi bila izrazito protikapitalistična in ki naj bi uvedla v Nemčiji socialističen režim. Pobožne želje socialdemokratskih emigrantov! — Velik lov je po vsej Nemčiji izvedla državna nemška tajna policija. Točno opoldne so policijski oddelki ustavili ves promet ob vseh prehodih glavnih železnic.

Henko

Henkel-jeva soda za pranje in čiščenje je za namakanje perila neobhodno potrebna. Henko odloči vso umazanijo ter vam prihrani trudopolno predpranje. Pazite vedno na ovitek z znakom leva.

lezniških in avtomobilskih cest in preiskali ljudi. Mnogo oseb so zaprli, nekatere, ki so skušale pobegniti, so na mestu ustrelili. — Tajna pogodba med Poljsko in Rusijo je bila podpisana te dni v Moskvi, kakor poroča Papenova »Germania«. Pogodba določa skupno borbo proti vladnim nameram Nemčije. — 141 ujetnikov v taborišču v Dachau je bilo ubitih, ker da so skušali pobegniti. Med ubitimi je tudi več znanih nemških izobražencev. — Strah pred komunisti je v Nemčiji vedno večji. Nemška vlada je sedaj izdala nemškim občinam navodila, kaj naj ukredujejo, če bi celi mestni okraji prišli v roke upornikov. Pripraviti morajo vse potrebno, da bi mogli te okraje odrezati od plina, električnega toka in vodovoda.

Avstrija

s To in ono. Leta 1912 so celovske matere dale svetu 500 otrok, lani samo 196. — V Bodensdorfu ob Osojskem jezeru je nekdo pomazal notranjščino cerkve z nesramnimi napismi. — V samostanu Harbach pri Celovcu je deloma pogorelo gospodarsko poslopje. Gojenke, ki se v tem zavodu poboljšujejo, niso trpele škode. — Gospodarsko poslopje je uničil požar Grašu v Grabštajnu. — Moštranco in ciborij so odnesli tatovi iz cerkve v Grabštajnu. Hostije so raztrosili okrog oltarja. — Materinski dan je priredila dne 30. julija čitalnica v Glinjah. — Narodni socialisti so pomagali južno stran samostana Molke s kljukastimi križi. Povzročitelj je moral takoj za 6 tednov v zapor, stroške za odstranitev pa bodo nosili tamošnji narodni socialisti, ki so bili prisiljeni, da so sami, odstranili madeže. Pri delu jih je nadziralo orožništvo.

Češkoslovaška

s Vendar se obrača na bolje. V Pragi je izšlo zanimivo poročilo, ki kaže, koliko je med češkoslovaškim dijaštvom res katoliških dijakov. Okoli polovice dijakov in dijakin se je dalo vpisati za katoličane. Ena tretjina izmed teh je na vprašalno polo zapisala, da so pre-

pričani katoličani. Več kakor polovica je pri vsem tem pripomnila, da so se vpisali v seznam za katoličane iz zunanjih razlogov, tako nekako iz navade. To so torej katoličani, ki so samo krščeni. Čeprav niso ti podatki prav nič razveseljivi, vendar kažejo napredek v primeru z letom 1923. Takrat je bil vsak peti dijak in vsaka peta dijakinja brez vere, medtem ko se je v letu 1932 samo vsak deseti dijak javil za brezbožnika. Kljub temu, da se obrača na bolje, je pa še vedno zelo žalostno!

Poljska

s Prav je tako! Poljsko ministrstvo pravde izjavi te dni prav zanimiv poskus z jetniki. Te namerava zaposliti pri delu na polju. V Pomorju je v ta namen država kupila okoli 400 ha zemlje. Tu bo zgradila nekako prisilno delavnico. Tja bodo poslani v prvi vrsti starejši jetniki, ki so se doslej lepo obnašali. Odslej bodo lahko delali na prostem zraku. Ne bo jim treba več ginevati v jetniških prostorih. V jetnišnicah bo na ta način tudi mogoče preskrbeti se z živili po bolj zmernih cenah. Nasprotno pa je ministrstvo pravde sklenilo pustiti druge obrtne delavnice, kakor mizarске in čevljarске, ker delajo konkurenco za sebnim podjetjem.

Anglija

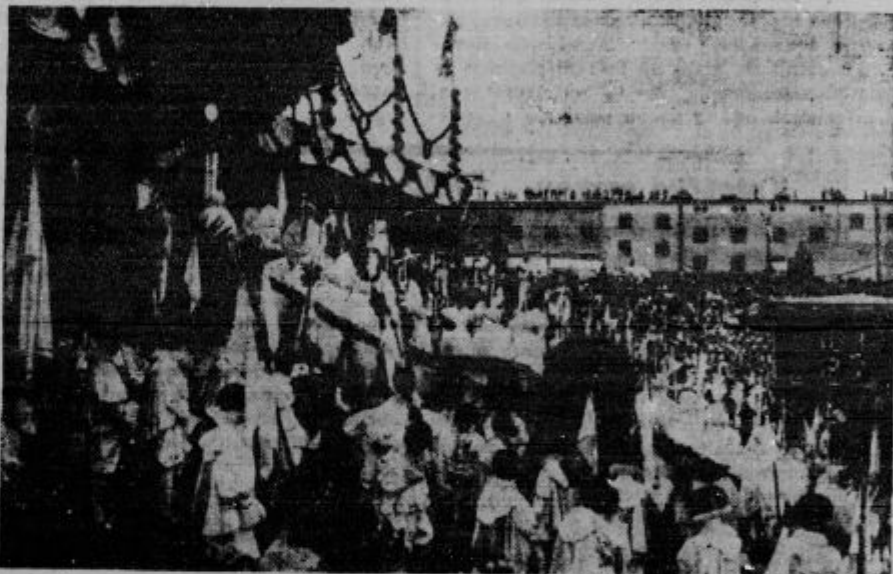
s Neuspeh londonske konference. Poročali smo že, da so se zbrali nedavno v Londonu zastopniki mnogih držav, da gospodarsko zopet dvignejo svet. Dolge tedne so zborovali, zabava se je vršila za zabavo, pojedina za pojedino, a uspeha prav za prav nobenega. Izvoljeni so bili razni odbori, a nikjer ni prišlo do soglasja. Razne predloge hočejo šele proučevati, kakor da ni bilo za to v Londonu dovolj časa, zakaj zbrali so se tam — vsaj pravijo tako — najboljši gospodarski strokovnjaki, ki jim gospodarske razmere posameznih držav niso neznane. Gospodje nočejo povedati, da se ne morejo zjediniti, ker jih ima v pesti svetovni velekapitalizem, s katerim ni šale. In še to: Ljubezni ni, ljubezen manjka na novodobnih konferencah, zato jih državniki zaključujejo brez uspeha. Edin dobiček, ki ga je prinesla londonska gospodarska konferenca je sklenitev par dogovorov, o katerih trdijo, da so preprečili novo svetovno morijo. Za katero dobo. je seveda drugo vprašanje.

Amerika

s Razno. Gosp. Milan Slaje, pomožni župnik slovenske cerkve v Collinwoodu je otvoril 6-tedenski tečaj za pouk slovenskega jezika, ki se ga udeležuje 35 otrok slov. farnih šol in 20 odraslih oseb. Tako vrše naši katoliški duhovniki in veroučitelji vse povsod poleg verske tudi svojo narodno dolžnost, ne da bi jih kdo k temu silil. — V Clevelandu so umrli: 62 letna Barbara Mus roj. Novosel, 60 letna Franciška Zupan roj. Valjavec iz begunjske fare, 52 letni Frank Hrovat iz Kamenvrha pri Ambrusu, 46 letna Marija Godec roj. Kastelic iz Stične na Dolenjskem in 46 letni Mihael Zevnik iz Dobove pri Gabrju. — Okrog 7000 ljudi je došlo na koncert združenih slovenskih pevskega zborov v Clevelandu. Koncert je tudi sicer izborno uspel. — Italijanskega ministra za letalstvo generala Balba je pozval bivši amer. mornariški oficir na dvoboj na pištole, ker ga je Balbo razžalil, ko mu je zabranil vstop na banket v čast italijanskih letalcev. Do dvoboja pa ni prišlo, ker je Balbo preje

Sprejem nadškofa dr. Jegliča v soboto zvečer pred stolnico. Škof dr. Rožman pozdravlja nadškofa dr. Jegliča. Na levi drugi škofje, v ozadju duhovščina.

Križarji in sestre Klarice ob oltarju.

odpotoval... — V Clevelandu so še umrli: 64-letni Anton Peskar iz Velike Lese na Dolenjskem, 40 letni Anton Grubič iz Bržič in 50 letna Franca Likar. — Hrvatski dan bodo praznovali 3. septembra Hrvatje v Clevelandu. Sodelovalo bo 20 hrvatskih društev. — V San Franciscu so priredili ples v starih oblekah; bolj ko je imel kdo zakrpano obleko, bolj je bil občudovan.

Drobne novice

d Zakaj podeželani radi kupujejo v mestu. Berlinski trgovski urad je prvi pričel z znanstveno preiskavo, zakaj podeželsko in malomeščansko prebivalstvo ne kupuje na domačih trgih. Ta preiskava navede 7 bistvenih vzrokov, in sicer so posamezniki, ki jih je trgovski urad vprašal, povedali kot vzrok svojih nakupnih potovanj v mesto procentualno takole: Kot vzrok večje izbire je navajalo 30%, novejšo modo 15 odstotkov, nižje cene 14 odstotkov, istočasni obisk gledališč in drugih prireditvev 12 odstotkov, boljše kvaliteto blaga 8%, boljše postrežbo 6%. Najbrž bi se pri nas odstotek nekoliko spremenil, vendar je tudi ta razvrstitev in ugotovitev za našega podeželskega trgovca

poučna. Kdor bo temeljito razmislil o vseh teh vzrokih, bo gotovo našel možnosti, da vsaj ne katere vzroke, ki ležijo v njegovih rokah, odstrani.

Nobena ženska obleka iz Francoske ne sme v Nemčijo, so sklenili hitlerjevci.

Dobra žetev se obeta na Madjarskem.

Italijanski vojni minister je odstopil, njegov namestnik je Mussolini, ki opravlja sedaj že 6 ministrstev.

Velike protinemške demonstracije so priredili židje v Londonu.

Okrog 6 milijonov brezposelnih bo v kratkem zopet zaposlila Amerika.

BANKA. BARUCH

15 Rue Lafayette, Paris

Odpremilja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: BELGIJA: No 3064-64 Bruxelles. FRANCJA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 1458-46 Ned. Dienst. LUKSEMBURG: No 5967 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakazila.

KAJ JE NOVEGA

Biserna maša nadškofa Jegliča v Begunjah

Nekaj izrednega obeta biti ponovitev demantne svete maše, ki jo bo obhajal begunjski rojak, presvetli g. nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič v nedeljo v župni cerkvi v Begunjah. Cela fara se je na moč veselila, in vsi farani brez izjeme tekmujejo, kako bi slavnost čim bolj proslavili, posebno še, kako bi odličnega jubilara čim svečaneje sprejeli. Čuti je o številnih konjenikih v narodnih nošah, ki bodo sprejeli slavljenca že na postaji v Lescah in ga potem spremljali kakor v zmagovalnem sprevedu do rojstne vasi. O gozdu visokih in

vitkih mlajev, o neizmernih vencih, ki jih plete cela fara. Prejšnji večer bo zapel pevski zbor visokemu jubilaru podoknico, cerkev in župnišče bosta slavnostno razsvetljena. Med povabljenimi slavnostnimi udeleženci bo ljubljanski škof, dr. Gregorij Rožman, dr. Svetina, ki je bil biseromašniku tovariš pri novi maši, nadškofov nečak, dr. Prešeren, provincial jezuitov, in še mnogi drugi. Kakor se sliši, se namerava udeležiti slavnosti tudi bližnja in daljna okolica v obilnem številu.

Osebnosti

d 60 letnico rojstva, 25 letnico župnikovanja in 30 letnico dušnopastirskega delovanja v Pilštajnu je praznoval te dni tamošnji župnik duh. svetnik g. Rauter Jakob. Bog ga živi še mnogo let!

d 60 let je dopolnil te dni g. Jakob Slapar, nadučitelj na Primskovem pri Kranju. Zglednega vzgojitelja Bog živi še mnogo let!

d 60 letnico rojstva je slavil marljivi nabiralec in harmonizator naše narodne pesmi gospod Anton Jakl v Ljubljani. Živel!

d Za župnika v Slovenjgradu je nastavljen g. Jakob Soklič, znani narodni borec iz Istre.

d 40 letnico mašništva je obhajal te dni duh. svetnik g. Davorin Rožkar, župnik v Št. Ilju pri Slovenj. gradu.

d Na praznik sv. apostola Jakoba so obhajali 40 letnico posvečenja v duhovnike naslednji gospodje: Ivan Gorišek, župnik na Gornji Ponikvi; Henrik Hrašovec, župnik v Vuhredu; Alojzij Kotelj, župnik na Vurbergu, Anton Ravšl, župnik v Rirkoveh; Martin Rožkar, župnik v Št. Ilju pod Turjakom; Franc Šaloven, župnik v pokoju. — Bog jih blagoslavlja še mnogo let!

d 35 letnico mašništva je praznoval te dni duhovni svetnik ljubljanski, katehet g. Andrej Ažman. Bog ga živi še mnogo let!

d 25 letnico duhovniškega delovanja je praznoval 26. julija g. Franc Omerza, profesor v Št. Vidu nad Ljubljano. Bog ga ohrani še mnogo let!

Primarij dr. Debevec v avgustu ne ordinira, razen 14. avgusta od 10 do 12.

Domače novice

d Spremembe pri oo. kapucinih. Provincijalno predstojništvo: P. Linus Prah, provincijal; p. Vincenc Desić, dr. p. Odilon Mekinda, p. Anzelm Canjuga in p. Mavricij Teraš, defintorij; p. eksprovincijal Donat Zupančič in p. Joahim Ferk sta postala generalna kustosa. Samostanski predstojniki: Celje: p. Ladislav, Ptuj: p. Jožef, Krško: p. Erhard, Škofja Loka: dr. p. Odilo, Studenci pri Mariboru: p. Marko Fišer, Varaždin: p. Anzelm, Osijek: p. Gregor, Split: p. Angelus, Dubrovnik: p. Matija, Karlobag: p. Mihael. Prestavljeni so: p. Ciril iz Splita v Studence pri Mariboru, od tukaj p. Viktorin v Ptuj, p. Rafael iz Krškega v Škofjo Loko.

d Petrična oprostilna razsodba. Kakor je že »Domoljub« poročal, se je 18. aprila letos pred okrajnim sodnikom g. Brankom Goslarjem vršila na okrajnem sodišču razprava o

zasebni tožbi, ki jo je bil vložil SKJ proti viškemu župniku g. p. Teodorju Tavčarju. Za podlago tožbi je bila vzeta okolnost, da je g. župnik 8. jan. t. l. med službo božjo prečital pastirsko pismo o sokolskem delovanju. Gosp. župnik je bil oproščen vsake krivde in kazni. Proti tej oprostilni sodbi pa je SKJ po svojem zastopniku, odvetniku dr. Fr. Handaretu vložil obširen priziv, o katerem je te dni razpravljalo okrožno kot prizivno sodišče v Ljubljani, ki je priziv kot neosnovan zavrnilo in v polnem obsegu potrdilo sodbo prvega sodnika. S tem je bila zadeva končno rešena in je oprostilna sodba postala pravomočna.

d Lepo in toplo jesen in tudi ugodno zimno vsaj v začetku nam napovedujejo vremenski preroki.

d Občinsko blagajno sta hotela izropati v Litiži dva uzmoviča, pa sta padla pravici pravočasno v roke. V blagajni je bilo okrog 30 tisoč Din.

d Polno gimnazijo baje dobi Murska Sobota.

d Ko so se fantje kopali v Krki pri Bršljini so našli v vodi monštranco, dva majhna ciborija in dva keliha. Vse to je bilo pred leti kje ukradeno, pa roparji najbrž niso vsega mogli spraviti v denar, zato so svetle posode potopili v vodo. Pozneje so pa najbrž prišli pravici v roke, tako da dragocenosti niso mogli več dvigniti.

d V surovem stanju je že dograjena lepa palača Trgovske akademije v Ljubljani.

d Voz s konjem v Ljubljani. Posestnica Helena Škodlar iz Bevk je pripeljala v Ljubljano voz krompirja. Trg za krompir pa je na levem bregu Ljubljanice, med trimostvjem in zmajskim mostom. Škodlarjeva je že zjutraj prodala precej krompirja, ostalo ga ji je le še ena vreča. Škodlarjeva je spregla izpred praviljivke konja, mu nasula na voz sena, sama pa odšla. Na vozu je pustila svojo 12 letno hčerko, da je čuvala konja in voz. Konj pa je postal muhast ter je ritensko prišel odrihati voz. Deklica, ki je sedela na vozu, je hitro skočila z voza, ki je nato padel v strugo, obenem s konjem, ki je padel na voz. V strugi je v tistem delu od zadnjega deževja še precej vode, tako da padeč ni bil prehud.

Kadar gre za zavarovanje, potem edino le domače slovenske

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvora

zavaruje: požar, vlom, nezgode, samstvo, ateklo, avtomobile, zvonove, življenje na vse možne načine in posmrtno zavarovanje Karitas.

Pojasnila dajejo zastopniki, ki so v vsaki fari, ali glavna pisarna v Ljubljani. Miklošičeva cesta št. 19

Konj se je le malo opraskal, del voza pa razbil. Poklicani so bili še poklicni gasilci, ki so potegnili polomljen voz na suho. Obenem so dvignili tudi vrečo krompirja, našli pa so tudi torbico z denarjem, ki je z voza padla v strugo.

d Mejo je hotel prekorajiti brez dovoljenja Anton Smid iz Mojstrane. Ker se na povelje straži ni odzval, je bil te dni nad Koroškim sedlom ustreljen.

IGNACIJ NAROB, TAPETNIK, GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 16 (PRI LEVU).

d 50 letnico obstoja je nedavno praznovalo gasilsko društvo v Loki pri Zidanem mostu. Ob tej priliki je bil blagoslovljen in odprt tudi nov dom pod pokroviteljstvom poslanca g. Pavliča.

d Čuden dogodek. O čudovitem in obenem žalostnem dogodku nam poročajo iz Braslovč. Pri nekem posestniku je že 33 let zvesto služil gluhonemi hlapec Jožef Planko. Nikdar niso čuli od njega razločne besede. Te dni pa ga je zadela usodna nesreča. Padel je z lestve ter se do smrti pobil. Malo pred smrtjo pa je prišel k zavesti in pričel čisto lepo in razločno govoriti.

d Nad 8000 ljudi je slavilo evharističnega Kristusa 23. julija 1933 v delavskih Trbovljah.

Med brati Hrvati

d Najemnine za trgovske prostore padajo v Zagrebu. Ne samo, da je preveč prostorov v ulicah, ki nimajo pravega prometa, temveč je tudi preveč trgovin ene in iste stroke in zato primanjkuje kupcev. Dočim je bil še pred dvema letoma še pravi lov za trgovskimi prostori, je te danes težje oddati kot stanovanja. Ne samo v okolici, temveč tudi v središču mesta se prostori le težko oddajo in nekaterih ni mogoče oddati niti za polovično najemnino.

d Tovarno za blago ustanovi v Čakovcu znana italijanska tvrdka Brunner.

d Svinje so spoznale gospodarja. Pred tremi tedni so neznani tatovi ukradli 25 svinj posestniku Borislavu Galiču iz Šetiča v Bani. Možakar je šel kar sam zasledovat svoje svinje. Povpraševal je od vasi do vasi in na posled je prišel do Bačke Palanke, kamor je vodila sled tatov. Tu je zvedel, da so tatovi svinje prodali posameznim kmetom in mesarjem in je večino svinj dobil nazaj. Ko je Galič v spremstvu policijskega uradnika prišel h kakemu kmetu, so ga svinje takoj spoznale, pritekale k njemu in na ta način potrdile, da je on njihov pravi lastnik.

d Samo trupelec brez glave so še našli. V družini Jelenčič iz vasi Obrovica pri Bje-lovaru so odšli odrasli domači na polje, doma pa pustili same tri otroke, od katerih je najstarejši star pet let, mala Marica pa tri mesece. Proti večeru so otroci pospali kar po tleh sobe, mala Marica pa je spala v koritu. Medtem ko so otroci spali, so vdrlje v sobo lačne svinje. Večja otroka sta pred svinjami zbežala, medtem ko je mala Marica, ki je bila povita v plenice, postala žrtev svinj. Svinje so začele grizti glavo deteta in jo povsem odžrle od trupca. Ko so se starši vrnili domov, so našli na slami samo še trupce deteta brez glave. Mati je skoraj znorela od strahu.

d V boj proti nenravnosti pri kopanju. Novosadska policija je opazila, da so pri kopanju v Donavi mnogi ljudje oblečeni tako,

da žalijo čut sramežljivosti. Zato je izdala stroge odredbe, ki jim ob neupoštevanju sledi zelo stroge kazni. Javno kopanje moškega spola je dovoljeno le tedaj, če so plavalne hlače dovolj velike. Ženske nad 12 let starosti morajo imeti plavalne obleke, ki pokrivajo gornji del telesa čez prsa. Policijska odredba je stopila v veljavo in so morali kopalci tekom 48 ur kopalno obleko prilagoditi omenjenemu ukazu.

d Veliko zvezdarno bodo zgradili na Jadranu, V poštev prideta otoka Brač ali Hvar.

Iz naše prestolice

d Narodna skupščina v Beogradu je sprejela zak. načrt o prenehanju agrar. odnošajev v Bosni in Hercegovini. Izvedba zakonskega načrta bo veljala 50 milijonov Din. — Sprejet je bil zakonski načrt o verskem pouku in o Rdečem križu.

d Švicarske bika dobimo. Kmetijsko ministrstvo bo meseca avgusta in septembra organiziralo velik nakup živine v Švici. Bikov se bo kupilo 150 glav. Kupljena živina se bo klasificirala; vrsta A se bo prodajala v Jugoslaviji po 5500 Din, vrsta B pa po 4000 Din. Plačalo se bo v gotovini. Prednost pri nakupu teh bikov bodo imele živinorejske zadruge ali družbe, ki so predvidene v zakonu o pospeševanju živinoreje. Te organizacije bodo vrhu tega imele tudi 25 odst. popusta kupne cene. Biki bodo prave simentalke pasme, po možnosti bo pa med njimi tudi 8 glav alpske sive pasme. Junje se bo kupilo 50 glav prave simentalke pasme. Zanje bodo veljale iste cene kakor za bika. Prav takšno ugodnost in popust bodo imele živinorejske zadruge, odnosno njihovi člani, če se prijavijo preko svojih organizacij. Denar, ki se bo dobil od prodaje plemenske živine, se bo uporabil za nabavo plemenske živine vseh vrst v državi, v prvi vrsti pa za nabavo živine v zapuščenih krajih. Prijave za nakup bikov in junje iz Švice naj se pošljejo preko banskih uprav kmetijskemu ministru do dne 10. avg. t. l.

d Zavoj se je razletel. Dne 30. julija je bil v Gyekenyesu (Madjarska) predan v vlak, ki pride v Koprivnico ob 7.50, zavoj v obliki knjige in naslovljen na neko osebo. Ker se je našemu železniškemu organu zdelo vedenje oseb, ki so ta zavoj predale, sumljivo, je o tem takoj, ko je vlak prispel v Koprivnico, obvestil policijskega komisarja, ki je zahteval, da se mu zavoj takoj izroči. Medtem, ko je policijski komisar s še dvema uslužbencema zavoj pregledoval, je v njem spravljeno razstrelivo eksplodiralo. Eksplozija je nevarno ranila komisarja in enega uslužbenca, tretji navzoči uslužbenec je bil pa na mestu mrtve. Zavoj sta baje oddala v Gyekenyesu v vlak Edo Premec in Mijo Kralj, ki stalno prebivata na Madjarskem.

d Nadškofjski ordinarijat v Beogradu je nedavno podal pritožbo pri prosvetnem ministru, ker so silihi učence rimskokatoliške veroizpovedi, da so prisostvovali neki pravoslavni procesiji. Ministrstvo je vsem podrejenim oblastem ukazalo, da v bodoče nihče ne sme siliti katoliških otrok k čisto pravoslavnim prireditvam.

d Zakon o ispremenbah in dopolnitvah zakona o ureditvi agrarnih odnošajev v Južni Srbiji in Črni gori in o naseljevanju južnih krajev objavlja »Službeni list« naše banske uprave z dne 22. julija 1933.

Nesreče

d Velik požar je pred kratkim uničil domačij v Zavrhu, občina Gozd nad Kamnikom. Ogenj je izbruhnil v gospodarskem poslopju pri spodnjem Kuharju in se razširil na vse zgradbe in še na stanovanjsko hišo. Zajem je tudi gospodarska poslopja pri zgornjem Kuharju. Pogorelo je vse do tal in od dveh kmetij je ostala samo hišica pri gornjem Kuharju.

d Kozolec in skedenj sta pogorela posestniku Alojziju Brezecu v Begunjah pri Cerknici.

d Gorelo je pri posestniku Andreju Klančetu nad Draženci pri Ptuj. Gospodarsko in stanovanjsko poslopje sta uničeni.

d V domačem 4 metre globokem vrtu je ugonil 18 letni sinček Janeza Fekonje, vinčarja ormoške graščine.

d Na lovu se je po nesrečnem slučaju obstreli do smrti 73 letni upokojenec Lasnik Ferdinand iz Guštanja.

d V triglavskih skalah se je smrtno ponesrečil 16 letni Marijan Grebenc, sin železniškega uradnika v Ljubljani.

d V Dravi pri Mariboru je ugonil 48 letni delavec Franc Kaiser.

d Po nesreči se je zastrupil z octovo kislino in umrl 2 letni Franc Kastelic iz Predolj pri Grosupljem.

d Se ni mogel več dvigniti. 77 letni posestnik Blaž Prosenjak iz Dornave pri Ptuj je vodil na vajeih poldrugo leto staro žrebo po dvorišču. Vajeti si je privezal na levo roko, misleč, da bo žrebo na ta način lažje obvladal. Žrebo pa se nenadoma nečesa ustraši in zdrija. Starec je pri tem padel in se ni mogel več dvigniti. V divjem diru ga je vlačila žival celih 15 minut po dvorišču. Domači, ki so pribeželi, so z veliko muko ujeli besnečo žival in rešili gospodarja. Bilo pa je že prepozno. Grozno razmesarjenega Prosenjaka so prenesli še v sobo, kjer je po preteku ene ure strahovitim poškodbam podlegel.

Novi grobovi

V amerškem Clecelandu je umrla Marija Kastelic iz Stične. — V Cerknici so pokopali 84 letnega posestnika Ivana Rožanca. — Na Bregu je zapustila solzno dolino 83 letna Simončičeva mama, mati g. vikarja v Kranju. — V Mostah je izdihnil mesar in gostilničar Matevž Krušič. — V Lescar na Gorenjskem je zapel mrtvaški zvon dijak Alojziju Torkarju. — V Novem mestu je odšla h Gospodu po večno plačilo prednica usmiljenih sester sv. Vincencija Pavlanskega sestra Felicitas Kumelj. — Na Dunaju je umrl Moric Miklošič v starosti 74 let. Bil je zadnji svojega rodu. — Pri Sv. Trojici v župniji Jurkloster je preminul 68 letni cerkvenik Tovornik Karel. — V Celju je odšla v večnost Ana Kovačeva. — V Ljubljani so umrli: Marija Aplene roj. Gregorič, Ana Palouc, vdova po poštnem uradniku, Marija Skala roj. Jerše, mesar Janko Zevnik in Janko Krajnc, poštni nadkontrolor v pokoju. Naj počivajo v miru!

Razno

d Euharistični shod v Izlakah bo v nedeljo, dne 13. avgusta ob 9 na prostem pri Sežerjevi kapelici M. B. pri cerkvi. Ta euharistični kongres je za vzhodni del moravske dekanije in sicer za sledeče župnije: Čemšnik, Kolovrat, Sveta Gora, Sveta Planina,

Sentgotard, Sentožbald. V slučaju slabega vremena se shod vseeno vrši in sicer za tante in može v tukajšnji cerkvi, za žene v grajski kapeli v Mediji, za dekleta v podlipovski cerkvi. Za šolsko mladino: dečki v tukajšnji cerkvi, deklice v Podlipovici. Na vseh treh krajih bo prireditve v skrajšanem obsegu. Omenjeni cerkvi nista četrt ure oddaljeni od cerkve sv. Jurja. Ob 1900 letnici pokažite svojo versko zavestnost in neomajno hvaležno zvestobo svojemu euharističnemu Kristusu Kralju!

d Muzej Matice srbske so otvorili 9. julija v Novem Sadu. Navzoča sta bila tudi kraljev odposlanec in zastopnik prosvetnega ministarstva.

Borba proti kartelom papirja in kuvert

Tiskarnarji in tiskarsko delavstvo Jugoslavije, katero je od vseh gospodarskih panog najbolj prizadeto z današnjo gospodarsko depresijo, kar je najbolj razvidno iz dejstva, da je v naši stroki najvišji procent brezposelnosti (preko 50 odst.), od katerih je velika večina brez posla že nad dve leti, dočim je ogromno število tiskaren upropačenih in brez vsakega posla, smatra, da je prišel čas, da pove javnosti, kake mere je treba podvzeti, da se odpomore tem nezaželenim razmeram, da se vsaj do gotove mere izenačijo razmere tiskarstva z razmerami ostalih strok v državi.

Poleg normalnih posledic gospodarske depresije, ki ni specijalen pojav samo kraljevine Jugoslavije, nego je obče svetoven, se dosledno upropašča tiskarstvo naše kraljevine osobito še s sledečimi pojavi.

a) Z monopoliziranim diktatom cen papirja od strani kartela tovarnen papirja, ki je onemogočeno s protirans in neopravičeno zaščiten carino. S tem se podražuje in onemogoča konzum in ker je tiskarstvo nujna in neohodna potreba kulture, dobiva to monopolizirano stanje izdelovalcev papirja antikulturalen značaj, ki obče onemogoča delavnost in napredek tiskarske obrti v naši državi.

b) Tovarne kuvert, ki istotako uživajo protirano carinsko zaščito, so stvorile nedavno istotako svoj kartel in so povzile s 1. junijem cene kuvert od 30 do 80 odst. dasi povziranje ni opravičljivo.

Razumljivo je, da zvišavanja izdelovalcev papirja in kuvert predstavljajo prekomerno izkoriščanje carinske zaščite in prinašajo škodo vsemu gospodarstvu in državnemu budžetu, ker je država največji konzument kuvert in papirja. V interesu narodnega gospodarstva in celokupnega tiskarstva ter tiskarsk. delavstva je nujno potrebno, da se izdajo odločbe, ki bi te zlorabe vsaj ublažile, če že ne popolnoma ukinile, kar bi brez dvoma mnogo pripomoglo h kulturnemu razvoju našega naroda, saj bi se narodni kulturi pocenili tisk. Ob enem z znižanjem carinskih postavk bi dobila naša državna trgovska politika ugodne kompenzacijske postavke pri sklepanju trgovinskih pogodb.

Tiskarnarji in tiskarsko delavstvo je predložilo ministarskemu predsedništvu in ostalim pristojnim oblastem izčrpno spomenico ter v interesu narodne kulture upravičeno pričakuje, da celotna akcija ne bo brez uspeha.

Tiskarnarji in tiskarsko delavstvo kraljevine Jugoslavije.

Obradović, Hrvatini, Jošt, Regel.

PO DOMOVINI

Letina in naši zvonovi.
(Predvdor nad Kranjem.)

Letos so zaradi pozne zornice nekateri poželi nezelelo pšenico. Tudi poljsko delo se vrši z neko povojno hitricjo. Ljudje ne strpajo, da bi žito dovolj dozorelo, a s tem sami sebi veliko škodo delajo. Deset mesecev je treba čukati od setve do žetve, a ne počakajo še par dni, da bi zdravo zrnje pridelali. Potem bo pa celo leto stokanje, da je kvas star, mlinar slabo zmlel itd. — Z zvonovi smo zelo zadovoljni. Krasne glasove imajo. Človek se jih nikoli ne naveliča poslušati. Nobena svetna godba ni tako lepa, kot ubrano zvonjenje s težkimi bronastimi zvonovi. Pa bodo skozi lepše peli, ko nekaj udarcev na zvonu naredijo. Dobijo se pa tudi nekateri, ki pravijo, da so jekleni lepše zvonili. Da bi le vedno zvonili Bogu in Mariji v čast, mrtvim v slovo, živim k molitvi, v radost in veselje.

Gasilci

(Loka pri Mengšu)

Po dolgotrajnih pripravah smo tudi pri nas prebili led: prišlo je do ustanovitve potrebnega gasilnega društva. Priglasilo se je 45 rednih in 110 podpornih članov. Ustanovni občni zbor smo imeli v kratkem, 13. avgusta — pa bomo že slovesno blagoslovili novo motorno brigado. Upamo, da bomo lahko kmalu začeli s pripravi za nov gasilni dom. Bog daj mlademu društvu srečo!

Evharistični shod.

(Šmartin v Tuhinju.)

Prihodnjo nedeljo, 6. avgusta, se bo vršil v Šmartinu v Tuhinju evharistični shod v proslavo 1900 letnice postavitve Najsvetjega zakramenta. Shoda se udeležijo župniki Motnik, Sela, Spitalič, Zgorinj Tuhinj, Zlato polje in Šmartin. — Ob 10 se prenese Najsvetjega iz cerkve na oltar, ki bo pripravljen na župnijskem dvorišču. Nato evharistični govor (pred. g. kanonik dr. M. Opeka) in sveta maša, ki jo opravi pred. g. dekan Matej Rihar. Po sv. maši bo še drugi evharistični govor (g. dekan Rihar), posvetitev ljudstva Kristusu Kralju in potem procesija proti Lazam. Po pro-

cesiji bo v cerkvi blagoslov in darovanje za cerkev. — Med sv. mašo pojejo združeni pevski zbori, med procesijo, v kateri gredo posamezne župnije, s svojim farnim banderom na čelu, poskrbi pa vsaka župnija zase petje in glasno molitev. — Udeležimo se v obilnem številu te proslave in pokažimo z vzornim obnašanjem živo vero, ljubezen in spoštovanje do našega evharističnega Kralja, kateremu bodi čast, hvala in zahvala na veke!

Srebrna poroka in še drugo
(Št. Jurij pri Grosupljem)

Pred kratkim sta obhajala tukajšnji posestnik in gostilničar Šipelj Jože in njegova žena Marija, ki je iz ugledne Gričarjeve rodnine iz Št. Jurija, srebrno poroko. Slovesnost se je obhajala bolj v ožjem krogu domačih, vendar je prav, da se je tudi na tem mestu spomnimo; saj je »Domoljub« v njuni hiši že star prijatelj. Bog jima je podaril devet otrok, katere sta odgojila v krščanskem duhu, kakor nas uče nauki sv. vere. Naj jima da Gospod dočakati še več takih jubilejev v krogu svoje družine. — Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo precej živahno deluje, zlasti odkar ga vodi nov odbor, ki se res zelo trudi za napredek društva. Nedavno se je vršila za kritje stroškov motorne brigadne veselice, ki je še dosti dobro uspela in potekla popolnoma mirno in dostojno. Želimo le, da bi društvo našlo pri ljudeh vedno več naklonjenosti in podpor. Na pomoč! — Naše prosvetno društvo je zopet dovoljeno.

Razno

(Št. Rupert)

Vrhovski otroci so pravi umetniki. Sami so priredili igro. Vse se je izvršilo v domači režiji: oder, kulise, obleke in priredbe igre po znani povesti »Desetnica«. Kar dobro so se odrezali! Pa še brez vstopnine je bilo vse! Le tako naprej! — Nedavno je prevzel uporabo naše župnije č. g. Peter Flajnik, dosedanjí naš kaplan in župnikov namestnik. Farani so mu priredili krasen sprejem. Vse je bilo v mlajih in cvetju.

Dolgo vrste kolesarjev in konjenikov so ga spremljale. Iz vseh pozdravov in nagovorov je odevala ena misel: Gospod župnik, a veseljem Vas sprejemamo kot svojega dušnega pastirja. Bog daj, da bi srečno vodil župnijo v dušno in telesni blagor vas vech!

† Miha Lukšič
(Prečna)

Vsak se je začudil, ko je zvedel: v Dol. Straži je umrl cerkovnik Lukšič Miha. Dopoldne je še mlátil; ob 13 je bil pa že mrtev, kap ga je zadel. Star je bil 53 let. Bil je vester in zelo skrben cerkovnik. Njegovo največje veselje je bilo pritrkavanje in delo v cerkvi. Za malo se mu je zdelo, če je bila sv. maša le enkrat na teden; »po dvakrat do trikrat naj bo vsaj«, je rekel. V cerkvi je imel vedno vse snažno, oltar pa okrašen, da malokatera župna cerkev tako. Z največjo potrpežljivostjo je hotel iskat duhovnika za k bolnikom. Postrežljiv in vreden je bil z vsemi. Naj mu Bog da nebeško veselje in rajn pri Mariji, katere oltar je tako krasil, njenih praznikov pa vedno komaj čakal.

Uhogi kmeti!
(Bučka)

Po Dolenjskem sem malo pogledal. Kamor sem prišel, povsod sem videl le — krizo in slahol o krizi. Po Bučki sem gledal poleg krize še kaj je satan rep vlekel, da je toča potokla. Strašno so posledice. Žita ni skoro nič, trta in drevje hira; le krompir in fižol sta se v rasti opomogla; a kaj, ko pa sadu ne bo kaj prida. Prizadeti so prosili za pomoč

Razno

(Krško-Leskovec)

Zadnji čas se je vreme izboljšalo, kar je za vinogradnike in poljedelce bilo že res potrebno. Letina kaže sedaj dobro, samo Bog ne daj več toče, tega strahu, pred katerim upravičeno trepeti vsak obdelovalec zemlje. Morda ne bomo vsaj kruha lačni, na drugo izboljšanje je le malo upanja. Po trgovinah so cene, kot bi blago prišlo iz devete dežele, čeprav se marsikaj pri nas pridelava in izdelava. — Ne vemo, zakaj so odtrgali vasi Golek, Ivandol in Nemškova od po-

RAZNO

Redek primer. V kape-
lici »des Carmes« v Pa-
rizu se je vršila zadnja
veliko noč ganljiva sve-
čanost. — Podpolkovnik,
vojaški letalec Pierra,
bivši gojenec politehnika,
je daroval prvo sv. ma-
šo. Velika množica ver-
nikov, med njimi največ
bivših tovarišev in prija-
teljev, je napolnila cer-
kev. Dokaz, kako veliko
spoštovanje in dobrih
tovarišev je imel novi
duhovnik. Njegova vojaš-
ka služba je bila sijajna.
Leta 1915 se je prosto-
voljno javil za letalca in
hitro napredoval. Kmalu
je bil odlikovan z vojnim
krížcem, nato z viteškim
in še pozneje s častniš-
kim redom »Legije časti«.
Ob koncu vojne, star 36
let, je Pierra stopil v sa-
mostan, kjer je preživel
več let. Toda samostan-
sko življenje ni bilo zanj.
Odtel je v semenišče in
dokončal bogoslovni študij
z odliko. Končno je prišel
veliki dan posve-
titev v duhovnika. Ko
je po končani prvi sveti
maši sprejemal čestitke
od številnih prijateljev,
je novi duhovnik izjavil:
»Današnji dan je najlep-
ši v mojem življenju«.

Naš gospod župnik

Spisala Helena Haluschka. Iz nemščine
prevredla Marija Kmetova.

»Ničesar takega, da bi me mogli zapreti, prečastiti.
Sladkor, kavo, čokolado sem nekočkokrat vtihotapila
čez mejo. Pri nas na Francoskem so te reči štirikrat
dražje, a jaz ne morem več preživljati svojih otrok. Svoj
živ dan sem štedila, večkrat stradala in si ničesar pri-
voščila, da bi bilo nekoč otrokom bolje. Zdaj naj pa dam
svetle, srebrne franke za umazan papir, s katerim si
ne morem ničesar kupiti, ker ga jetreba toliko izdati!

Pa sem začela s francoskim srebrom, dasi je strogo
prepovedano. Ali je zato padel moj mož in me pustil
samo s štirimi otroki? Zdaj so orožniki z obeh strani
gorki nam. Morilce oproščajo tam za mejo, mene pa
hočejo zapreti. A preden se to zgodi, gospod župnik, si
bom še kaj naredil!»

Naš župnik je v svitu ognja zrl v izdelano, uvelo
lice, videl preperelo, tenko obleko, rdeče, ozeble roke
in je vprašal:

»Imate kako delo?«

»Da, perica sem.«

Zunaj je bilo spet slišati korake. Župnik je vstal in
se postavil k vratom. Zenska je počenila v kot za omaro.
Sebli je hotel naprej. A župnik ga je zgrabil za vrat in
ga odrinil. »Dol!« je zapovedal prečastiti.

Tedaj so se odprla vrata in orožnik je stal pred
župnikom na pragu. Široki župnikov hrbel je zadelal
vso odprlino vrat.

»Oprostite, prečastiti, ali niste nikogar videli, da bi
šel mimo?«

»Ne!«

»Ni nihče prišel k vam?«

»Ne!«

»Ali se pride še skozi katera druga vrata v hišo?«

»Ne!«

Vrata so se zaloputnila, orožnik je krenil k meji v
nasprotno stran.

A to se je le zgodilo, da se je naš župnik trikrat
zlagal — naglo, ločeno in prepričevalno!

Trikrat, ko nekoč sveti Peter.

A noben petelin ni zapel radi njegove laži.

6.

»Šepec, gospa markiza?«

»Pozneje, prečastiti, ko bom stara.«

»Se bo zgodilo, gospa markiza, hitreje kot si mi-
slite.«

Naš župnik je zamišljeno zaklopnil leseno tobač-
bačnico, ki je imela na pokrocu dvolistnik, je z velikim
užitkom potegnil črni tobak vase in se hudomušno na-
muznil markizi.

»Ko bom stara...«

Seveda, gospa markiza ima še dosti časa! Nič se ji
ne poznajo leta, dasi je doživela mnogo razočaranj in so
jo trle skrbi; navzlic gospodu markiju in njegovim
mnogoterim pustolovčinam. Kako je bil plemenit njen
ponosni obraz od strani, kako težki in temni so bili
njeni gosti lasje, kako so bile še blesteče njene rjave
oči in ta smehlaj, ta njen pristno francoski, žalobno-
hudomušni smehlaj, kako je očaral sleherni njeno be-
sedol! Kako je bila zgovorna v molčanju!

Ce ne bi bil naš župnik — župnik, bi bil videl še
njene blesteče se, bele lakti, njeno visoko lepo postavo,
njen nežni zatilnik in snežnobeli vrat. Opazil bi bil
tudi, kako je zadehtelo, čim je napravila kako kretnjo,

Ite Krško ter priključili pošti Leskovec. Zdaj nimajo te vasi poštnih dostave. V te vasi se je dostavljala pošta že desetletja iz Krškega. Zelo neprimerno je, če so radi prekasnih obvestil razne situacije in je treba občutno poseči v žep, kar se je že večkrat zgodilo. Zato prosimo in pričakujemo zopet redno dostavo, naj bo že iz Krškega ali Leskovca.

Voda v Metliki! (Metlika)

Navadno jo imamo samo v Obrhu, v nedeljo pa nam je pritekla prav na komendsko dvorišče. Ob priliki 30 letnice fantovske Marijine družbe smo uprizorili Vombbergerjevo »Vodo« v belokranjski obleki in besedi. To vam je bil bister ta studenec smeja, da so se ljudje kar za kolena držali. Nekatere vloge so bile igrane, da bi bilo vredno pravih poklicnih igralcev. Ne bo tako kmalu pozabljen Tinče, kako je šel »sprostit« in »osebni« šimec Kne, Hribarica, župan... — Tekla je voda, a bi vsi radi, da priteče taka, da se je bomo napili za res, ne samo za smeh, za jezo v vročini, ne samo za sedeljo popoldne, ko ima vsak časa, da si gre »na Obrh« ponjo. Bi že tekla, bi, da hoče sama v hrib in če bi se hotela držati voznega pota, v cevi se nam pa kar ne da!

»Dva bregova«

(Sv. Andraž pri Velenju)

Kat. prosv. društvo priredi v nedeljo, dne 13. avgusta ob 3 popoldne v Društvenem domu tridejansko dramo iz življenja beračev »Dva bregova«. Ker je ta igra nekaj povsem novega za podeželski oder ter obenem silno zanimiva, so vlnodno vabljeni vsi. Sodelujeta tudi pevski in tamburaški zbor. Vstopnina znaša: sedeži 3, stojšča 3, za šolarje 1 Din. Na svidenje!

30 let fantovske Marijine družbe (Metlika)

Ono nedeljo je metliška fantovska Mar. družba slovesno proslavila svojo 30 letnico. Dne 19. aprila 1903 je bil prvi sprejem v družbo: 100 fantov so tedaj sprejeli škof Jeglič. Ustanovitelj družbe pa je sedanjí žužemberški dekan Karol Gnidovec, ki je kot kaplan v Metliki ustanovil obe družbi: deklški in fantovsko. Razvoj družbe je šel valovito pot. Imenik šteje 347 članov, sprejetih v družbo v teh letih. Se-

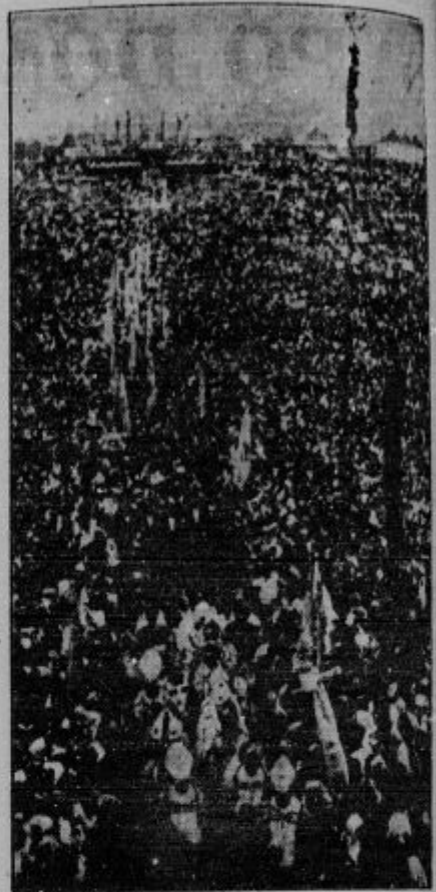
daj je v družbi 111 fantov. Slovesnosti se je udeležilo lepo število fantov iz Podzemlja, Suhorja, Semiča in Radovice. Cerkveni govor je imel trški župnik g. Vovk, nadvse goreči voditelj te družbe. Potem je bila recitirana sveta maša. Na zborovanju, ki se je vršilo na Komendskem dvorišču, se je zbralo kakih 500 fantov in mož. Glavni govornik je bil univ. prof. dr. Fabjan.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Št. Jurij: Verjamemo, da je vse res, kar ste napisali, toda natisniti vseno nismo mogli. Tiškovni zakon!

Radio

Vsak delavnik: 12.15 Plošče; 12.45 Poročila; 13.00 Čas, plošče, borza; 21.30 Čas, poročila; 23.00 Konec. — Četrtek, 3. avgusta: 19.00 Plošče, 19.30 Lužica in Lužičani, 20.00 Slovaško vprašanje; 20.30 Koncert pevskega zbora »Cankar«, 21.15 Pevski koncert ge. Bernot-Golobove, 22.00 Radio-orkester. — Petek, 4. avgusta: 19.00 Plošče, 19.30 O reji kuncov, 20.00 Slike iz narave, 20.30 Prenos iz Beograda; 22.30 Plošče. — Sobota, 5. avgusta: 19.00 Radio orkester, 20.00 Pregled zunanjih političnih dogodkov; 20.30 Recitacije s klavirjem, izvaja g. Košuta; 21.00 Valčkova ura, Radio orkester; 21.45 Radio jazz. — Nedelja, 6. avgusta: 8.15 Poročila; 8.30 Gimnastika; 9.00 Versko predavanje; 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve; 10.00 Potovanje po Evropi in tujski promet; 10.30 O pedagoški literaturi; 11.00 Radio orkester, Ura avertur; 12.00 Čas, plošče; 15.00 Vesela ura (gg. Povhe in Danilo); 16.00 Prenos Wagnerjeve opere »Pevci mojstric iz Bayreutha (I. dej.)«; 17.20 Plošče (Wagnerjeva dela); 18.30 Prenos iz Bayreutha (II. dej.); 19.30 Odmor; 20.30 Prenos iz Bayreutha (III. dej.); 22.20 Čas, poročila, plošče; 23.00 Konec. — Ponedeljek, 7. avgusta: 19.00 Plošče; 19.15 Geografija Slovenije (esperanto); 19.45 Prenos iz Salzburga: Orfej in Eurifika; 22.00 Plošče. — Torek, 8. avgusta: 19.00 Radio orkester, 20.00 Kaj je z vsem naravnim verstvom; 20.30 Prenos iz Zagreba; 22.30 Plošče. — Sreda, 9. avgusta: 19.00 Otroški kotiček: Želje; 19.30 Literarna ura: Stare angleške pesmi; 20.00 Pevski koncert gd. Anice Kristanove; 20.45 Radio orkester: Operni potpuriji; 21.45 Radio orkester; 22.30 Angleške plošče.

Pogledi na ogromno množico, zbrano med slovesnostjo na Stadionu. Slika predstavlja le del množice

kako je bila dišava malo prehuda, malo sladka. A naš župnik ni opazil ničesar in je njuhal tobak.

Tudi oskrbnik Jik nje se je zdel kratkoviden. Po vseh pravilih ji je poljubil roko in se usedel v majhen naslonjač iz dobe rokokaja, ki očitno ni bil izrezljan in pozlačen za takega sportnika. Navzlic temu se ni zmedel in je sedel, kot se spodobi: lagodno in dostojno, domače in po predpisih. — Te mešanice se je treba učiti že od mladih nog.

Naš župnik se je pa izogibal vseh priprav za sedenje iz dobe rokokaja, ker se je nekoč neki stol razveznil pod njim. Odtlej je naš župnik prav malo zaupal lahkotnemu stoletju rokokaja. Le njuhanje, ki je spadalo v to dobo, mu je bilo všeč. Žal, da ni imela gospa markiza še te čednosti. Potem bi bila imela vse.

Zdaj pa zdaj je tudi oskrbnik ponjuhal. Torej je bil možat. Sicer je imenitno gospodaril, ta-le lični, mladi gospod. Vsa čast! Dolgove gospoda markija (da bi koljla brenila tega norca!) je v nekaj letih skoraj vse poplačal.

»Se leto dni v tej naši samoti, pa bo fant od fare,« je mislil naš župnik.

»Leto dni mestne uglašenosti,« je menil oskrbnik po tistem, »pa bi bil tale župnik cel gospod.« In oba sta si dobrohotno prikimala.

Danes je bilo spet prav domače pri gospe markizi. Nič čaja, nič slug, nič slavnih imen iz vsega sveta, nič politike, le glasba. Skozi odprta okna je v mraku legala najlepša jesen v starinski salon, ki ga je nalahno razsvetljevalo nekaj migljajočih plamenčkov sveč. V tej krotki, bisernosti uri je bilo vse eno samo medlo, zlato lesketanje. V parku zunaj je vse plamtelo in žarelo: plavalase breze, ki so neprestano podrhtevale s svojimi gosposkimi vejicami, kakor bi jih pretresale svete skrivnosti; rjaste rjave platane, rumene lipe, brestiče, rdeče

bukve; vse je trepetalo, gorelo, umiralo bolj strastno, kakor pa je bilo njih življenje. Odpadajoče listje je nalahno in breztelesno ponihavalo k tlom ko cvetje. Jesen, lepša ko pomlad!

Gospa markiza je pela in igrala klavir. Sicer je bil njen glas zveneč in mlad, prav deklški. A danes je bil globok in teman. Njene oči so izginjale v žarenju pred okni. Danes se ni njen glas, ko sicer, na perutih dvigal po lestevci zvokov; niso se ji utrinjali glasovi ko rosne kaplje. Pela je prav tuje napeve in sicer le nekaj hrepenečih, žalostnih, zmeraj enakih glasov. Polglasno, toplo, strastno, skoraj mukepolno je pela.

Ta presneti mrak, ta blazno lepa jesen!

Oskrbnik je obračal note.

Že dvakrat je srečala roka gospe markize roko oskrbnika. Vselej se je smehljalje ozrla kvišku in udarila na napačne tipke. Že dvakrat...

Tuje pesmi gospe markize so polzele po poti prihajajočega večera. Prelesten je bil ta večer iz vijoličastega žameta, ko dragocen brokat, ki je pretkan z zlatimi nitmi; vabljiva, ljubezenska pesem se je vila vanj ko škrlatast trak. Ozračje je bilo soparno. Svilena pahovka je spolzela s marmornatih belih ramen.

Oskrbnik jo je pobral in jo obotavljalje se položil plaho na njeno mesto.

Za trenutek se je tilnik gospe markize upognil pod njegovo roko in njeni črni lasje so se obrnili o njegovo laket.

Nato ni nič več zrla skozi okno, marveč je dvignila svoje lice k njemu in oba sta se spogledala ko človeka, ki se privikrat vidita: v njegovih očeh je bilo drhteče vprašanje, v njenih pa smehljalje, ki je hipoma prestrašil župnika. Prečistiti je globoko sklonil glavo: »In ne vpelji nas v skušnjavo!»

Kot bi trenil je začutil župnik neko drugo osebo v

V tramvaju. — Gospa stopi v nabito poln tramvaj in se ozre, kdo bi ji odstopil prostor. Konec zagleda žrtve. Dolgo gleda, potem pa pravi: Kam vno prišli? Nič ne ponudi dami mesta! Gospod, ki se ga je tiel ta očitek, pa odgovori: Tudi jaz pravim tako. Pomislite, tudi moja žena sirota, stoji zunaj pri vstopu.

Znamenita cerkev se porušila. V mestu Scheenstadt ob reki Reni v Nemčiji, se je porušila stara znamenita samostanska cerkev. Cerkev je bila zgrajena že v 12. stoletju in je bila eden naj lepših spomenikov srednjve cerkvene graditve ne umetnosti.

Zenske in tajnost. Francoski senat je sprejel zakonski predlog, ki pavi, da se ženske ne smejo pripuščati k notarskim poklicu, in sicer zato, deli, ker izkušnja kaže, da ne morejo obdržati tajnosti, kakor zahteva zakon.

Zanimiv družil. — Kdor pokadi na dan po 20 cigaret, pokadi v 5 letih 220.000 cigaret. To je skoraj polovica iste količine, ki jo izdelava moderen stroj na izdelovanje cigaret pol dneva.

V hotelu . . .

Velemesto. Hotel »Pri zvezdic«. Velikansko poslopje pred kolodvorom. V senčnem vrtu s snežnobelimi prtiči pokrite mize. Na prtičih krasne vaze z dalijami in krizantemami. Natakariji v fraku se gibljejo kakor aristokrati in strežejo gostom s fino eleganco. V kotu igra kvartet na godala sentimentalne melodije. Hotel, kamor zahaja samo elita, v paradi kakor knežje palače za časa slavnosti.

Iz postaje prihaja dama velika, lepa, v elegantni obleki, morda pri dvajsetih. Sluga ji prenaša kovčeg. Pri prodajalcu časopisov se ustavi in zahteva katoliški časopis. Prodajalec zmaže z rameni in pravi z nasmehom: »Zal mi je, gospodična, tu se nihče ne zani- ma za take stvari.« Nekemu gospodu postreže z detektivskim romanom, debelušni matroni pa z »Der Graf von Monte Christoc«.

Slaga mlade dame zasepeče nekaj. Ona mu pritrdi. »Poskus! Anton, daj kovček v garderobo. Ko boš dobil časopis, pa pridi tja hotel. Jaz že grem.«

»Kako krasna gospodična,« si misli gos- pod, ki ji sledi. »Lepa in ravna kakor cedra. Gotovo dvajsetletna.« Sledi ji v hotel in čaka, da se vsede. Nato se ji izredno vpludno pri- bliža: »Ali je dovoljeno, gospodična?«

»Prosim!« Pogleda ga od nog do glave. Zdi se ji ničurno oblečen, neduhovit. »Se- leži so prosti.«

»Hvala!« Klobuk in plašč izroči natakari- ju, zahteva jedilni list, se šopiri kakor pav, vleče na svilenem robčku, si popravi kral- vato in govoriči nekaj o vremenu. Ona ga gnorira, naroči jedilni list in obenem za- hteva katoliški časopis.

Naočnik; v starem ve- su. Že Rimljani so ra- bili neko vrsto naoč- nikov iz borilja (od- tod nemška beseda »Brille« za naočnike). A kakor so pokazala nova izko- pavanja, nikakor niso bili oni izumitelji tega gledalnega orodja. V kraljevi palači v Kno- xu na Kreti in ob gori di so našli okrogle le- ze iz gorskih kristalov, ki so gotovo rabile za gledanje. V afriškem Kartagu so našli tudi brušene steklene leče. Fenicani so, kakor zna- mo, že poznali steklo in brušenje stekla, pa ni čuda, da so ga uporab- ljali za izdelovanje na- očnih leč. Zdi se tudi, da so te leče izvažali v daljine tuje dežele, tako- do Troje, do Tir, Niniv in celo do Britanske.

Moderni otroci. Zakaj nisi napisal domače na- me? — Stavkam, ker nisim, da je krivično, ne moramo mi, otroci, de- teli, učitelj je pa plačan za to.

Prevara. »To pa že re- sem, malokdo se je tako pri- škodo prevaril kakor mlada baronica, ko je privolila v poroko s sta- nim milijonarjem.« — »Ka- to to? Ali ima manj, ka- kor je mislila?« — »Ah, tega ne. Ampak stavek je najst let mlajši kakor rekel.«

Gospod se nasmehe in ji ponudi »Il- strovani list«.

Ona se zahvali: »Principijelno ne čitam take stvari.«

»E, ali res? Vi ste tako očarljiva, gospo- dična!«

Natakariji servira naročena jedila. Gospod prične jesti. Gospodična se pa zatopi v mo- litev. Pobožno naredi križ, kakor da bi bila sama v hotelu. Ko vzdigne oči, vidi, da se gospod smehlja.

»Ali je to kaj smešnega?« ga vpraša po- gumno.

V zadregi je. »Oprostite,« vpraša, »ali ste redovna sestra?«

Vrata se odpro in sluga vstopi ter ji iz- roči časopis:

»Grofovska Visokost, edini izvod, ki sem ga mogel dobiti.«

»Hvala, Anton. Čez eno uro bova nadalje- vala potovanje.«

Molče je gospod. Nato plača in izgine. Zdi se mu, kakor da je vstopil v hotel z uma- zanimi čevlji. Pri najbližjem prodajalcu časopisov zakaslija:

»Prosim, dajte mi katoliški časopis!«

Naznanila

n Slovesen shod fantovskih Marijinih družb loške dekanije bo v nedeljo 6. avgusta ob pol 3 popoldne v Retačih pri Škottji Liki. Govori dr. Ciril Potočnik, spiritual iz Ljubljane in Ivan Veider, kaplan iz Stare Loke. Vsak zaveden katoliški fant naj se tega shoda gotovo udeleži.

n Strma njiva. V nedeljo 6. avg. je tukaj letno cerkveno opravilo. Vsakdo bo lahko pre- jel sv. zakramente. Spovedniki bodo na razpo- lago. Ob 10 je sv. opravilo za padle vojaške. Ca- stilec sv. Radegunde, zavetnice v glavnih bo- leznih in bojevniki iz svetovne vojne, ste vljud- no vabljeni. Po cerkvenem opravilu je tabor bojevnikov če bo dovolila oblast. — Župni urad Kolovrat.

Z ljubljanskega trga

V Ljubljani, dne 1. avgusta.

Cene živini in mesa: Voli I. vrste 4—5 Din, voli II. vrste 3—3,75 Din, voli III. vrste 2—2,75 Din; telice I. vrste 4—4,50 Din, telice II. vrste 3 do 3,75 Din, telice III. vrste 2—2,75 Din; krave I. vrste 3—3,75 Din, krave II. vrste 2—2,75 Din, krave III. vrste 1,50—1,75 Din; teleta I. vrste 5 Din, teleta II. vrste 4 Din; prašiči 7,50—9 Din. — Goveje meso I. vrste: prednji del 8—10 Din, zadnji del 10—12 Din; goveje meso II. vrste: prednji del 7—8 Din, zad. del 9—10 Din; gov. meso III. vrste: prednji del 5—6 Din, zadnji del 7—8 Din; teleče meso I. vrste: prednji del 10—12 Din, zadnji del 12—14 Din; teleče meso II. vrste: prednji del 8—10 Din, zadnji del 10—12 Din; svinjsko meso: domači prašičev 12—18 Din, hrvaških prašičev 11—16 Din; prekajena svinjina 16—22 Din, svinjska mast 18 Din, domača slanina 14 Din, hrvaška slanina 15 Din, Konjsko meso 4—6 Din, ovčje meso 6—10 Din. — Sirove goveje kože: volovske 7—9 Din, kravje 7 Din, bikove 6 Din, teleče 12 Din, hrvaških prašičev 4 Din, domači prašičev 3—4 Din.

Zitne cene so popolnoma neizpremenjene. Za zadnji smo navedli, da so cene žita v ožgled bližnji četvi precej obustno padle, skoraj za eno tretjino. Za 100 kg plačujejo: pšenica 265—275 Din, ječmen 170—185 Din, riž 170—180 Din, oves 165 do 180 Din, koruza 120—135 Din, žito 220—275 Din. — Na borzi pa prodajajo vagonске pošiljke, postavljene kamorkoli v Slovenijo: nova bačka pšenica 190—200 Din, koruza 125—135,50 Din.

Mleveski izdelki: V prosti trgovini se prodaja: pšenična moka 420—430 Din, koruzna moka 150 do 200 Din; na borzi pa: pšenična moka, bačka, nularica 430—435 Din, bamaška 440—445 Din — vse za 100 kilogramov.

Krmila: Čeno 50 Din, slama 40 Din, lucerna (seme) 1800 Din — vse za 100 kg.

Živilski trg (drobni kmečki in drugi pridelki): krompir 0,90—1 Din, jajca 1,25 Din par, piščanci od 12 Din dalje, kokoši od 20 Din dalje. Mleko velja 2—2,50 Din liter, sirovo maslo 22—24 Din, čajno maslo 28—32 Din, bohinski sir 16—24 Din, sirček 5—6 Din, Borovnice 1—1,50 Din liter, ma- line 4—6 Din liter, gobani-jurčki 3—5 Din merica, lističe 1—1,50 Din liter.

sobi. Obrnil se je; pritajeni dih vetra je porival nežno, belo postavo predse, ki se je bila neopazno zmuznila noter. To svetlo, dehteče bitje je oklevaje obstalo. Bilo je nekaj tako plavalasega, tako nežnega, tako čistega, da je župniku za hip prišlo, ko da vidi prkazen. Pa je vljudno pokimalo in velike, sive oči so se mu domače nasmehnile . . .

»Margueritte!«

Le kje je imel glavo?

Saj je bila Margueritte, markizina hči, ki je komaj prišla iz samostana in toliko, da ni bila še otrok!

Naš župnik je hotel vstati, a deklica je položila prst na usta in vsa očarana poslušala ljubezensko pesem svoje matere.

»Gospa markiza, vaša hči . . .«

Gospa markiza ga ni slišala. Toda oskrbnik se je okrenil in priklonil. Margueritte ga je pozdravila ko od- rasla in zaeno ko otrok prisrečno in plaho.

In nato je bil otrok na površju. Prijazno se je smeh- ljaj mlademu možu.

Ta je pozabil obrniti list. Zdaj ni bilo nič več temno v sobi.

Z dekletca v beli obleki je odsevalo toplo svet- likanje.

Mladi oskrbnik je pristopil k Margueritti:

»O, vi ste, gospodična? V tako veliko gospo se je že spremenila, la petite Margueritte!«

Ona je iztegnila svoje male ročice k njemu, ki se jih je oboroč oklenil in jih ni dolgo, dolgo izpustil.

*

Gospa markiza ni nič več pela. Nasproti nje je vi- sejo temno zrcalo in v njem je videla jasno, pomladan- sko sliko. Naglo se je ozrla, a onadva nista niti opazila, da se je pesem kar pretrgala.

»Margueritte!«

Neka roka je težko padla na ramo gospe markize.

»Ščepec, gospa markiza?«

V župnikovih očeh je bila resna prošnja; nekaj trenutkov je trajal svinčen molk.

Potem . . . potem je gospa markiza stisnila prste, segla v tobačnico, si spretno pripravila tobak na narti in nežno dvignila roko:

»Hačii!«

Zelo hud je moral biti ta ščepec, zakaj, po hrabrem smehljaju gospe markize sta spolzeli dve debeli solzi.

»Bog pomagaj, gospa markiza!«

»Hvala, moj stari prijatelj!«

7.

»Povejte vendar, prečastiti, kako ste mogli iti za pogrebom tega nesrečnega norca, ki se je večkrat tako izzivajoče in nesramno vedel pri vaših pridigah? Le kako ste mogli s svojim blagoslovom posvetiti tega smeš- nega apostola in njegove nevarne marnje? Saj ste mu tako rekoč dali potni list za v nebesa!«

Župnik se je nalahno nasmehnul temu vprašanju ge- neralke. Prav nič se ni zagovarjal in je kar naravnost povedal, da mu je bil nevarni prekucev vseh. Nenaden molk, poln neizgovorjenih očitkov, je dušil jedilnico. Ba- ronica, generalka, mala komtesa, vse so z isto sunko- vito kretnjo postavile skodelice na mizo. Naš župnik bi bil skoraj ob vsi ljubezen gosposke družbi.

Gospodinja je spet ponujala čaja in se krčevito tru- dila, da bi v sitnem odmoru z ljubeznivim čebljanjem premotila svoje goste. Kar genljivo je bilo, kako se je naša ljuba markiza prizadevala, da bi se začeli pogo- varjati o čem drugem. Zaman. Medla novemberska raz- položenost je bila močnejša ko ona. Goste, meglena ten- čice, mrka sivina umirajočega dne, mrzli deževni pršič so povzročili neizmerno tužno vzdušje. Nobena ve- sela misel ni mogla na dan. Pritajena sanjavost je bila v očeh; tudi malo groze. —

Mali oglasnik

Vaša drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Prodaj posestvo

z vsem gospodarskim poslopjem vse v dobrem stanju. Redi se lahko 8-10 glav živine. Posetje do 40 mernikov. Zemljišče na malo valovitem terenu ter vse skupaj v eni parceli. oddaljeno 1/4 ure od farne cerkve. Več se pozive pri Ignac Novak, Šabovce p. Dobričice pri Trbnjem.

Dražba posestev

v Kizarih 39 pri Viču je preložena na 6 VIII. ob 3. uri popoldne.

Šmečko dekle

poslano tudi mlajša sprejem v službo. — Rač. Josip. Domžale.

Stavbena parcela

okroglo pol orala njive prodaj. 2 minuti od žel. postaje in tovarne Sv. Peter. Savinjska dolina za Din 12.000 gotovine. Več pove lastnica Cepin Antonija, Zalec.

Dobre čevlje

dobite pri Jerneju Jernej. Zapoge 10 Smlednik.

Posestvo naprodaj:

Gospodarsko poslopje, vrt, trava k njivi za 18 mern. posetje, gozd. Redi se lahko 3 glave živine. Posestvo okoli doma 1/4 ure od postaje Radolova vas. — Cena 45 tisoč. Proda Julijana Tekavec, Mali gaber 1. p. St. Vid-Stična.

V zamene za spalnico

ali jedilnico ali drugo pohištvo kupimo večjo množino orehovega ali drugega lesa. Strojno mizarstvo Andr. Kregar in sinova, St. Vid nad Ljubljano

močnega zdravnika, vega, ne pod 16 let starega, pošlene družine išče Vatični mlim Kus, Grosuplje. Vsa oskrba v hiši.

Tri krave proda Bojt v Medvedah

Majše posestvo

ali hišo blizu farne cerkve kupim ali zamenjam in doplačam. Natančni opis posestva in cena na naslov: Panec, Izlake.

Večji posestnik

vdovec poroči žensko od 35 let dalje z nekaj premoženjem. Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Resno« št. 8790.

Stroj za izdelavo cementnih strešnikov s 450 podlagami se prodaj. Kralj, Predovičeva ul. 23, Moste pri Ljubljani.

Tri travnihe zelo priprave za stavbišča proda Bojt v Medvedah.

Hišo proda, pol ure od Pragerskega, Leskovec št. 30 z okroglo 2 orala njive in sadonosnika za Din 44.000 gotovine. — Več pove Antonija Cepin, Zalec.

Hišo z gospodarskim poslopjem, vrtom in njivo, pri Borovnici, zelo poceni prodam. Vprašati: Kolodvorska ulica 24, Ljubljana.

Gospe (novi služkinji): Prejnjeno služkinjo sem odpustila zaradi tega, ker je nosila moje obleke, to sem bila bolna. Upam, da vi tega ne boste storili.

Služkinja: »Pokažite mi vaše obleke, gospa.«

Nervozna gospa (šoferju): »Nikar ne vozite okoli vogalov s tako hitrico, jaz se tako bojim.«

Šofer: »Nič se ne bojte gospa, napravite tako kot jaz. Kadar peljem okoli vogalov, zatistnem oči.«

Oškrbnica (stan, hrana in postrežba) dravno 75 lit. Zdravnik: Dr. Fr. Dergane, šef-primarij v p.

VINA prvovrstna po najugodnejših cenah kupite pri **CENTRALNI VINARNI v Ljubljani**

2 1/2 % hipotekarno posojilo

za odplačilo dolgov sem prejel pri Hranilni posojilnici »MOJ DOM« v Ljubljani, Tyrševa cesta 31/I. Kot član zadruge »MOJ DOM« vsakemu priporočam pristop, ker je res to najidealnejša pot za razbremenitev posestev in hiš ter za zidanje lastnega doma.

Ljubljana, Cesta v Mestni log. Poberen Pavel.

Najboljši šivalni stroji in kolesa

so edino ADLER-GRIEZNER za dom. industrijo in obrt v vseh oprelih.

Isototom šivalni stroj: DUBIED

Isototom šivalni stroj: DUBIED

Isototom šivalni stroj: DUBIED

Isototom šivalni stroj: DUBIED

Isototom šivalni stroj: DUBIED

Isototom šivalni stroj: DUBIED

Isototom šivalni stroj: DUBIED

Ljudska posojilnica v Ljubljani

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta štev. 6 (v lastni palači)

obrestuje

hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge znašajo nad 160 milijonov Din